

Міністерство культури України
Національна історична бібліотека України

**ПРИЖИТТЄВІ ВИДАННЯ
КЛАСИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
XIX – ПОЧАТКУ XX СТ.**

КАТАЛОГ КОЛЕКЦІЇ
науково-дослідного відділу
стародруків, цінних та рідкісних видань
Національної історичної бібліотеки України

*До 80-річчя
Національної історичної
бібліотеки України*

Київ 2018

УДК 821.161.2.(477)«18/19»(0.027.6)

*Рекомендовано до друку Вченою Радою
Національної історичної бібліотеки України
протокол № 4 від 23 березня 2018 року*

Автор переднього слова

Олена Романенко, доктор філологічних наук, доцент,
Інститут філології Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Укладач

Ніна Хівренко

Редактори

Оксана Марченко
Світлана Смілянець

Відповідальна за випуск

Алла Скорохватава

Прижиттєві видання класиків української літератури XIX – початку XX ст. : каталог колекції наук.-дослід. від. стародруків, цінних та рідкісних видань / Нац. іст. б-ка України ; уклад. Н. Д. Хівренко ; авт. вступ. слова О. В. Романенко, ред. О. І. Марченко, С. І. Смілянець. – Київ, 2018. – 104 с.

Представлено каталог колекції із фонду Національної історичної бібліотеки України, який містить прижиттєві видання класиків української літератури XIX – початку XX ст. Адресовано бібліографам, книгознавцям, літературознавцям, дослідникам української книги, всім, хто цікавиться історією української літератури.

© Національна історична
бібліотека України, 2018

ЗМІСТ

Передне слово.....	4
Від укладачів.....	8
Основна частина.....	11
Показчик назв творів.....	88
Хронологічний показчик.....	94
Показчик видавництв і друкарень.....	96
Список використаної літератури.....	100

ЛІТОПИС НАЦІОНАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Рух ідей та форм. Зародження і визрівання новітніх тенденцій. Утвердження і поширення творів, які формували в українській літературі і культурі національне самоусвідомлення. Цей процес розпочався в Україні наприкінці XIX століття. Каталог колекції науково-дослідного відділу стародруків, цінних та рідкісних видань Національної історичної бібліотеки України дає можливість простежити перебіг змін, які охопили українську літературу у цей час, усвідомити, які відкриття робив читач у цю добу, як, власне, відбувалося формування українського читача.

Кінець XIX – початок XX століття засвідчив, що перед українською інтелігенцією стоїть важливе завдання, яке сформулював Іван Франко в «Одвертому листі до галицької української молодезі»: «...витворити з величезної етнічної маси українського народу українську націю, суцільний культурний організм, здібний до самостійного культурного та політичного життя, відпорний на асиміляторську роботу інших націй, відки б вона не йшла, та при тім придатний на присвоєння собі в якнайширшій мірі і якнайшвидшим темпі загальнолюдських культурних здобутків, без яких жодна нація і жодна хоч яка і як сильна держава не може статися»¹. На цьому шляху українському слову довелося долати не тільки тиск імперської політики утиску рідної мови, але й піднімати загальний рівень освіченості населення. На кінець XIX століття грамотних серед українців було тільки 13%, Україна посідала останнє місце у російській імперії за цими показниками. Читачам, які тільки для себе відкривали можливість читати були адресовані твори, підготовлені Оленою Пчілкою, Борисом Грінченком, Олексою Стороженком, Любов Яновською та ін. І ці видання є в зібранні Національної історичної бібліотеки України. Вони сусідять із книгами, які стали надбанням в іншій важливій справі, що стояла перед українською інтелігенцією наприкінці XIX століття – формування національного літературного канону, який

---

¹ Франко І. Зібрання творів: у 50 т. / Іван Франко. – Київ : Наукова думка, 1976–1989. – Т. 45. – С. 404.

би своїми кращими зразками дорівнявся до здобутків світової літератури. У добірці цих творів – шедеври Тараса Шевченка, Івана Франка, Ольги Кобилянської, Володимира Винниченка, Михайла Грушевського та ін. Видання їхніх творів також представлені у колекції Національної історичної бібліотеки України.

Цей каталог видань пропонує досліднику ознайомитися із виданнями, які побачили світ від 1808-го до 1950-го року і представляють творчість українських письменників кінця XIX – початку XX століття. Твори, що з'явилися в українській літературі в цей час, з одного боку, адресовані рафінованому читачеві, який мав добру освіту і був знайомий із шедеврами світової літератури, з іншого – читачеві, який тільки починає освоювати ази грамотності та щойно відкриває для себе скарбницю української і світової літератур. Перелік книг, написаних в означений період, вражає своїм розмаїттям: від «Кривого дзеркала української мови», «Перших київських князів» та «Повістей і оповідань» І. Нечуя-Левицького – до «Позиченої Кобзи» П. Куліша, від збірки «До світа: новелі і нариси» О. Кобилянської – до «Словаря української мови» Б. Грінченка. І цей список неповний. Він потребує пильного дослідницького студіювання, щоб почати розмову про унікальні ознаки українського літературного процесу кінця XIX – початку XX століття. Адже саме у цей час культурно-просвітницька функція літератури тісно поєдналася із оригінальними творчими практиками модернізму – імпресіонізму, експресіонізму, символізму, неореалізму та ін. Українська література у цю пору не тільки виховувала свого, україномовного, читача, але й формувала нову генерацію письменників, зорієнтованих на естетичні відкриття європейських літератур. Модерні шукання І. Франка, М. Коцюбинського, Лесі Українки, О. Кобилянської, В. Стефаника, М. Євшана, М. Вороного, А. Кримського та ін. були зорієнтовані на сучасні інтелектуальні візії та естетичні експерименти Європи. Це формувало в українському літературному процесі особливу верству читачів, які не тільки купували книжку, але й переплачували часописи, та, за висловом М. Євшана, «перше всього, інтересуються ними, ждуть їх, читають і гаряче дискутують, зживаються з ними, беруть до певної міри участь в літературнім житті,

тріумфують удачею свого автора чи органу, солідаризують з ними, навіть беруть на своє сумління їх помилки. Там, де є така публіка, можна говорити про літературу, як вислів духа часу, там є, власне, *ote Wechselwirkung* між літературою і життям і ті зерна, які посіяла література в життя громади, вертаються їй стократно»². З них виростатимуть наступні покоління українських митців та письменників, які прийдуть у літературу в 1920–1940-х роках і подарують їй низку самобутніх творів, із оригінальним творчими концепціями.

До цього каталогу увійшли 180 творів, які зайвий раз засвідчують, як стрімко змінювався літературний процес наприкінці XIX – початку XX століття. Допитливий дослідник віднайде тут огром інформації про книговидання кінця XIX – початку XX століття, про унікальні видання, в яких презентовано творчість українських класиків від Тараса Шевченка – до Івана Франка, від Ганни Барвінок до Любові Яновської, від Миколи Гоголя – до Агатангела Кримського. Представлені тут тексти структурують уявлення про літературний процес, сформований на засадах єдності української мови, української справи та потужної сили естетичних шукань українського модернізму. Це була епоха щирої зацікавленості словом. Інтелектуально-творчі зусилля українських письменників сприяли оновленню тематики і проблематики українського красного письменства, розширили горизонти експериментаторства у прозі, поезії, драматургії та вишлекали україномовного читача.

Структура цього видання дає змогу не тільки простежити, як змінювалася система жанрів, стилів та ідей у літературі, але й як формувався той потужний науковий дискурс, який оприявлений у працях Михайла Грушевського, Бориса Грінченка, Володимира Винниченка, Івана Нечуя-Левицького, Агатангела Кримського, Миколи Костомарова та інших українських дослідників. Їхні праці сприяли витворенню спільного соціокультурного простору української культури.

Каталог представляє узагальнений і систематизований список найважливіших творів українського модернізму, й уважний дослідник історико-літературних процесів матиме

² Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика / Упоряд Н. Шумило / Микола Євшан. – Київ : Основи, 1998. – С. 584.

нагоду простежити динаміку розвитку книгодрукування, адже у виданні уміщено покажчик видавництв і друкарень, за сприяння яких світ побачили наукові, художні та публіцистичні праці українських класиків.

Консолідуючою ідеєю цієї праці науковців Національної історичної бібліотеки України стала та ж думка, яка надихала українське суспільство кінця XIX – початку XX століття: зберегти і описати, систематизувати і на високому професійному рівні представити українському читачу ті праці, які стали окрасою українського художнього слова доби модернізму. Перед читачем – літопис вітчизняної літератури, мозаїчна історико-літературна хроніка, яка дає уявлення про динаміку розвитку тенденцій української культури і літератури кінця XIX – початку XX століття. Із її шукань та відкриттів виросла вітчизняна література XX – початку XXI століття, ідеї, сформовані у цю добу, надихають і досі наших сучасників. Тому, коли гортаєш сторінки цього видання, немов провадиш розмову із тими книгами, які побачили світ понад сто років тому. Прижиттєві видання українських класиків іще містять у собі дух епохи, могутність їхніх ідей і енергію їхнього творчого завзяття. Зібраний під однією обкладинкою, цей перелік є не тільки потужним монологом епохи, зверненим до наступних поколінь, але й цікавим полілогом, який вели поміж собою персонажі творів Винниченка і Грушевського, Франка і Кримського, Коцюбинського і Стефаніка. Цей дискурс і творить цілісний та неперервний літопис національної літератури.

Олена Романенко,

доктор філологічних наук, доцент,
Інститут філології Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

ВІД УКЛАДАЧІВ

Своєрідність і розмаїття українського літературного процесу межі XIX-XX століть були зумовлені суперечливістю історичної доби. Українські письменники збагатили літературу новими здобутками в ідейно-тематичному, жанровому та стильовому плані.

«Літературний процес кінця XIX – початку XX століття активізував мистецьке життя в Україні, це був час пробудження нації та глибоко національного духу – як у суспільному житті, так і в красному письменстві».*

В останні роки інтерес літературознавців до цієї культурної епохи значно зріс. Ряд монографій, досліджень сучасних науковців висвітлюють особливості літературних течій, основні ознаки стилів та напрямів XIX-початку XX ст., творчий шлях та художню спадщину письменників.

Колекція «Прижиттєві видання класиків української літератури XIX-початку XX ст.» із фонду Національної історичної бібліотеки України налічує 214 примірників 38 авторів, серед яких – рідкісні та цінні видання Т. Г. Шевченка, І. П. Котляревського, Г. Ф. Квітки-Основ'яненка, І. К. Карпенка-Карого, Марка Вовчка, І. Я. Франка та багатьох інших. Низка унікальних примірників, що видані при житті авторів, мають особливі помітки – дарчі, власницькі написи, екслібриси, штампи тощо.

Варто зауважити, в даній колекції зберігаються прижиттєві видання класика світової літератури, представника «української школи» М. В. Гоголя, творчість якого тісно пов'язана з Україною. Один із примірників його творів – з автографом.

Крім того, колекція містить видання знаних вчених, громадських діячів, істориків, які залишили свій особливий слід в художній літературі (це, зокрема, твори М. С. Грушевського, В. К. Винниченка, М. І. Костомарова, А. Ю. Кримського).**

За своєю культурно-історичною цінністю більшість прижиттєвих видань класиків української літератури відносяться до книжкових пам'яток.

«Прижиттєві видання класиків апіорі вважаються цінними: саме в них виражається воля автора. Значення має порядок, у якому він розташував свої твори у виданні, оформлення,

яке він схвалив. Склад та зовнішній вигляд видання засвідчують книжкову культуру певної епохи, адже в наступних перевиданнях це може бути втраченим».*.*.*

Друкований каталог включає 180 бібліографічних записів, опрацьованих *de visu*. Описи складено за даними титульного аркушу, а в разі його відсутності – за іншими бібліографічними джерелами (така інформація подається в квадратних дужках) згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1.2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», ДСТУ 35 82-97 «Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила», ГОСТу 7.12-93 «Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила». У бібліографічному описі збережено тогочасний правопис, в області відомостей про відповідальність прізвища авторів та псевдоніми подані без скорочень, відповідно до даних титульного аркушу.

Матеріал каталогу розміщено за алфавітом справжніх прізвищ авторів, за винятком письменників, які мали постійні псевдоніми (наприклад: Марко Вовчок, Панас Мирний, Ганна Барвінок). Твори кожного автора подано в алфавіті назв.

Після прізвища, імені, по-батькові письменника подається коротка біографічна довідка, наводяться псевдоніми та криптоніми, якими автор підписував свої твори.

При підготовці каталогу використана інформація з довідкових, літературознавчих видань та інтернет-ресурсів (дивись список*.*.*.*).

У примітках до бібліографічного опису надана інформація про особливості примірника – наявність власницьких, дарчих написів, екслібрисів, печаток тощо. У кінці опису зазначено шифри зберігання у фонді НІБУ.

Для зручності користування каталогом та повнішого розкриття його змісту, слугують допоміжні покажчики:

покажчик назв творів;

хронологічний покажчик;

покажчик видавництва та друкарень.

Маємо надію, що видання буде корисним бібліографам, книгознавцям, літературознавцям, дослідникам української

книги та всім, хто цікавиться історією української літератури.

Укладачі вдячні доктору філологічних наук, доценту Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка Олені Віталіївні Романенко та завідувачу відділу класичної української літератури Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України Миколі Пантелеймоновичу Бондарю за надані консультації при підготовці каталогу.

*Історія української літератури кінця ХІХ – початку ХХ століття: навчально-методичний посібник / ред. Г. Семенюк ; упоряд. О. Романенко, Н. Янкова. – Київ, 2013. – С. 3.

**До каталогу включено лише їх художні твори.

***Ковальчук Г. Прижиттєві та посмертні видання Т. Г. Шевченка у фондах відділу стародруків та рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського // Бібл. вісник. – 2014. – № 6 (224). – С.33-38.

****Список використаної літератури.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

БАРВІНОК Ганна

5 травня (23 квітня) 1828 р.,
хутір Мотронівка (нині с. Оленівка
Борзнянського району Чернігівської
області) – 6 липня (23 червня) 1911 р.,
хутір Мотронівка

Справжнє прізвище – Олександра Михайлівна Білозерська-Куліш. Дружина Пантелеймона Олександровича Куліша.

Інші псевдоніми: А. Нечуй-Вітер, Лец, Олександра Михайловна К.

Майстер психологічної прози, представниця етнографічно-побутової школи в літературі. У своїх творах, написаних народною, лексично багатою мовою, відтворила звичаї та побут селян, родинно-побутові стосунки, тяжку, нерідко трагічну долю української жінки («Г'яниця», «Хатне лихо», «Молодича боротьба»). Широко використовувала фольклорно-етнографічний матеріал в своїй творчості – народні пісні, яких чимало записала письменниця, лягли в основу низки її оповідань («Восени літо», «Лихо не без добра», «Русалка»).

Твори:

1. Оповідання з народних уст : з портретом авторки / Ганна Барвінок (О. М. Кулишева) ; авт. передм. Б. Грінченко. – Київ : Друк. П. Барського, 1902. – XXVIII, 544 с : портр.

Шифр Б246

БАРВІНСЬКИЙ Павло Якович

1862 р., с. Борисівка (нині смт. Белгородської області) – 4 вересня (21 серпня) 1908 р., с. Борисівка

Літературний псевдонім – Ізраїльтенко.

Український письменник, драматург, актор, культурний діяч.

Працював в українських театральних трупах М. Кропивницького, М. Садовського, Руського народного театру в Галичині, був антрепренером власної театральної трупи.

Автор оповідань, нарисів, драматичних творів українською та російською мовами, в яких показав класове розшарування селянства, життя і побут шахтарів, закулісне акторське життя, трагічну долю обдарованих людей з народу («За віру», «Каторжна», «Загублений вік», «Орли України»).

Твори:

2. Драматичні твори. Т. 2. 1. Каторжна; 2. Антось Дукат; 3. Сучасний дон-Кіхот; 4. Енеїда / Павло Барвінський (Ізраїльтенко). – Полтава : Елект. друк. Ф. Шіндлера, 1908. – 258 с.

Шифр Б246

ВАСИЛЬЧЕНКО
Степан Васильович

8 січня 1879 р. (27 грудня 1878 р.),
м. Ічня Чернігівської області –
11 серпня 1932 р., м. Київ

Справжнє прізвище – Панасенко.

Інші псевдоніми та криптоніми: В. П., Вітер, Загородній, Ів. Глеченко, -ко В. П., Панас, Стецько, Степ. Вечірній, Ф. Темний.

Український письменник, перекладач, кіносценарист, педагог.

Провідна тема творчості – відображення жорстокої правди життя селянської бідноти. («Мужицька арихметика», «Вечеря», «У панів», «На чужину», «Циганка»). Цикл новел та оповідань присвячений учительській темі, обдарованим натурам з демократичних низів, долі народних талантів. Окремий цикл у художньому доробку письменника складають твори, що відображають жахи Першої світової війни, в якій він брав участь («Окопний щоденник», «На золотому лоні», «Під святим гомін», «Отруйна квітка», «Чорні маки»).

Твори:

3. Повна збірка творів. Т. 4 / С. Васильченко. – Київ : Держвидав України, 1928. – 245 с.

Шифр В194

4. На першій гулі : жарт на 1 дію / С. Васильченко. – Київ : Криниця, 1911. – 20 с.

Шифр В194

5. У жнива : етюд із дитячого життя в одній дії / С. Васильченко.
– Київ : Вид-во ВУКОСПЛКИ, 1922. – 28 с.

Шифр В194

6. Червона воля вільної України / С. Васильченко. – Київ : Держ.
вид-во Укр. Соц. Рад. Респ. [Друк. А. І. Гросман, 1920]. – 22 с.

**Шифр 9(с2)
В194**

ВИННИЧЕНКО **Володимир Кирилович**

7 серпня (26 липня) 1880 р., с. Веселий Кут
Елисаветградського повіту (нині
с. Григор'ївка Кіровоградської області) –
6 березня 1951 р., м. Мужен, Франція

Український письменник світового рівня, публіцист, громадський та політичний діяч, художник.

Автор понад ста оповідань, п'єс, сценаріїв, статей і памфлетів, чотирнадцяти романів, зокрема першого українського фантастичного роману «Сонячна машина», в якому створив оригінальну модель майбутнього суспільства.

Важливе місце в його творчому доробку займає драматургія, яка вирізняється гостротою проблем, модерном, символізмом та психологічною глибиною («Чорна Пантера і Білий Ведмідь», «Закон», «Брехня». «Дисгармонія», «Великий Молох», «Панна Мара», «Співочі товариства»).

Твори перекладено багатьма західноєвропейськими мовами, на Україні видано 24-томне зібрання творів.

Твори:

7. Твори / В. Винниченко. – Харків; Київ : Рух, 1923 – 1926.

Т. 1. Кн. 1. – 224 с. : портр. автора.

Т. 1. Кн. 2. – 210 с.

Т. 2. – 214 с.

Т. 3. – 220 с.

Т. 4. – 204 с.

Т. 5. – 236 с.

Шифр В488

8. Твори / В. Винниченко. – 2-е вид. – [Київ] : Рух, [1927-1928].

Т. 1–3 : Оповідання. – 402, 192, 198 с.

Т. 4–6 : Оповідання. – 195, 238, 242 с.

Т. 7–9 : Оповідання. – 277, 287, 192 с.

Т. 10–14 : Драматичні твори. – 201, 190, 202, 170 с.

Т. 15–17 : Драматичні твори. – 176, 264, 261 с.

Шифр В488

9. Твори / В. Винниченко. – 2-е вид. – Київ ; Відень : Друк. Христофа Райсера Синів у Відні, 1919.

Т. 6. – 274 с.

Т. 9. – 246 с.

Шифр В488

10. Біля машин та інші оповідання / В. Винниченко. – Харків ; Київ : Книгоспілка, 1930. – 112 с. – (Б-ка для всіх).

Шифр В488

11. Голота : повість / В. Винниченко ; авт. передм. М. Новицький. – Харків : Укр. робітник, 1929. – 150 с. – (Дешева літ. б-ка).

Шифр В488

12. Голота : повість / В. Винниченко . - Харків ; Київ : Література і мистецтво, 1932. – 37 с. – (Романи й повісті ; № 21).

Шифр В488

13. На той бік / Володимир Винниченко. – Прага ; Берлін : Нова Україна, 1924. – 114 с.

Шифр В488

14. Нова заповідь : роман / В. Винниченко. – [Новий Ульм] : Україна, 1950. – 261 с.

Шифр В489

15. Перед новим етапом (наші позиції) / Володимир Винниченко. – Торонто : Накладом Вид. Т-ва «Вперед», 1938. – 62 с.

Шифр 9(с2)

В489

16. Поворот на Україну / В. Винниченко. – Львів ; Пшібрам : Друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка, 1926. – 34 с.

Особливості примірника:

Власницький напис «Кость Паньківський».

Кость Паньківський (1897–1973) – український політичний діяч, публіцист, правник-адвокат, голова уряду УНР на вигнанні (1945–1948). Син Костя Федоровича Паньківського.

Шифр 9(с2)

В488

17. Сонячна машина / В. Винниченко. – [Харків] : Держ. вид-во України, 1928.

Ч. 1. – 314 с. : портр. автора.

Ч. 1–2. – 314, 270 с. : портр. автора.

Ч. 3. – 270 с.

Шифр В488

18. Талісман : оповідання / В. Винниченко ; авт. передм. П. Горещький. – Київ : Держ. вид-во, [1928]. – IX, 152 с. : портр. автора. – (Універс. б-ка ; № 12).

Шифр В488

19. Честь / В. Винниченко. – [Київ] : Рух, [1927]. – 14 с.

Шифр В488

20. Хто ворог / В. Винниченко – Київ : Держ. вид-во України,

1924. – 32 с. – (Б-ка молодого лєнінця).

Шифр В488

21. Чорна пантера і білий медвідь : п'єса на 4 дії / В. Винниченко. – Київ : Дзвін, 1918. – 56 с.

Шифр В488

ВОВЧОК Марко

22 (10) грудня 1833 р., с. Єкатерининське
Єлецького повіту Орловської губернії –
10 серпня (28 липня) 1907 р.,
м. Нальчик, Росія

Псевдонім Марії Олександрівни Вілінської (за першим чоловіком – Маркович, за другим – Лобач-Жученко).

Інші псевдоніми: Я. Канонин, Українка.

Літературна спадщина української письменниці надзвичайно різноманітна : романи, повісті, оповідання, художні нариси, казки – всього близько п'ятдесяти оригінальних творів.

Провідні теми творчості – тяжке життя селян часів кріпащини, історичне минуле та героїчні сторінки боротьби українського народу проти іноземних загарбників і панської неволі («Козачка», «Одарка», «Ледащиця», «Два сини», «Максим Гримач», «Інститутка»).

Перекладацька діяльність письменниці – численні переклади творів з французької (зокрема 15 романів Жюль Верна), англійської, німецької, польської літератур та редакторська робота в петербурзькому часописі «Переклади кращих іноземних письменників».

Твори:

22. Полное собрание сочинений / Марко Вовчок ; Изд. кн. маг. «Саратов. Дневника». – Саратов, 1896 – 1899.

Т. 1 : Рассказы из украинского быта. – [Тип. Н. П. Штерцер и К], 1896. – 362 с.

Т. 2 : Рассказы из украинского быта. – [Тип. Н. П. Штерцер и К], 1896. – 406 с.

Т. 4 : Записки причетника. – [Тип. «Саратов. Дневника»], 1898. – 344 с.

Т. 5 : Повести и рассказы. – [Тип. «Саратов. Дневника»,

1898. – 395 с.

Т. 6 : Повести и рассказы. – [Тип. «Саратов. Дневника»],

1899. – 326 с.

Шифр В613

23. Сочиненія Марка – Вовчка / Марко Вовчок. – Санкт-Петербург, 1870 – 1874.

Т. 1 : Рассказы из украинского народного быта. – [Тип. д-ра М. Хана], 1870. – 593 с.

Т. 2 : Рассказы из русского народного быта. – [Тип. д-ра М. Хана], 1870. – 447 с.

Т. 3 : Теплое гнездышко. Живая душа. – Тип. I. Мордуховскаго, 1873. – 141, 383 с.

Т. 4 : Записки причетника. – Тип. I. Мордуховскаго, 1874. – 350 с.

Шифр В613

24. Викуп : оповідання Марка Вовчка / Марко Вовчок. – Санкт-Петербург : [Тип. Департамента Уделов], 1862. – 18 с.

Шифр В613

25. Народні оповідання Марка Вовчка. Т. 2 / Марко Вовчок ; коштом П. А. Лобка. – Санкт-Петербург : [Тип. Департамента Уделов], 1862. – 207 с.

Шифр В613

26. Народни оповидання Марка Вовчка. Т. 2 / Марко Вовчок. – 2-е вид. – Киев : Друк. П. Барського, 1902. – 283 с. : портр.

Шифр В613

27. Народни оповидання. Т. 1 / Марко Вовчок. – 3-е вид. – Київ : Друк. П. Барського, 1902. – 295 с ; 1 л. : портр.

Шифр В613

ГЛІБОВ
Леонід Іванович

5 березня (21 лютого) 1827 р., с. Веселий
Поділ Хорольського повіту
Полтавської губернії – 10 листопада
(29 жовтня) 1893 р., м. Чернігів

Літературні псевдоніми та криптоніми: Дідусь Кенир, Ів. Кенир, Простодушний, Капітан Бонвіван, И. К., Л. Г., П. Сонін.

Знаменитий український байкар, проникливий лірик, дитячий поет, видавець та громадський діяч.

Творчий доробок – понад 100 байок, в яких, звертаючись до езопівської мови та алегорії, дав широку сатиричну панораму потворних явищ суспільного життя. Письменник розвинув жанр реалістичної байки, надав йому сатирично-викривальної гостроти.

Поетична спадщина – ліричні вірші, багато з яких стали піснями й романсами («Вечір», «Зіронька», «Журба»).

У творах для дітей – казках, віршах, загадках письменник відкриває юним читачам багатий світ природи, краси та творчості.

Твори:

28. Байки Леоніда Глібова / Леонід Глібов. – Вид. друге уповнене. – Чернігів : [Земская Типография], 1872. – 124, IV с.

Шифр Г54

29. Там хороше де нас нема : байка / Леонід Глібов. – Чернігів : Земская Типография, 1889. – 10 с.

Прилетено до: Букварь Южнорусскій 1861 року/ [составил Тарас Шевченко]. – Санкт-Петербург : Печатня Гогенфельдена и К°, [1861]. – 24 с.

***Шифр 4
Б906***

ГОГОЛЬ Микола Васильович

1 квітня (20 березня) 1809 р., с. Сорочинці
(нині с. Великі Сорочинці Миргородського
району Полтавської області – 4 березня (21
лютого) 1852 р., м. Москва

Псевдоніми та криптоніми: Пасічник Рудий Панько, Рудий Панько, Панько, В. Алов, П. Глечик, Н. Г., Г. Янов, N. N.

Класик світової літератури, представник «української школи», прозаїк, драматург, поет, критик, публіцист.

«Гоголь безумовно належить і до спадщини української, і до спадщини російської. Чи можемо ми називати його великим національним нашим талантом? Безумовно, можемо. І не тільки тому, що він народився тут, і не тільки тому, що він написав свої перші твори – українські повісті про свою Полтавщину, а й тому що він завжди зберігав певне національне бачення» [16].

Твори:

30. Вечера на хуторі близ Диканьки : повісти, изданні пасичником Паньком Рудим / Н. В. Гоголь. – Санкт-Петербург, 1831. – XVII, 244 с.

Особливості примірника:

- 1) Дарчий напис: «Знаменитому Земляку от Сочинителя»;
- 2) Рукописний екслібрис: «Из Полтавской Гимназической Библиотеки. № 41».

Шифр Г585

31. Миргород. Повісти, служащіе продолженіем Вечеров на ху-

торе близ Диканьки Н. Гоголя. Ч. 1–2 / Н. Гоголь. – Санкт-Петербург : [Тип. Департамента Внешней Торговли], 1835. – 224, 215 с.

Шифр Г585

32. Похождения Чичикова или Мертвые души : поэма / Н. Гоголь. – Москва : Унив. тип., 1842. – 476 с.

Шифр Г585

33. Сочинения Николая Гоголя. Т. 3 / Н. Гоголь. – Санкт-Петербург : [Тип. А. Бородина и К^о], 1842. – 465 с.

Особливості примірника:

Штамп «Бібліотека Омеляна Огоновського».

Огоновський Омелян Михайлович (1833–1894) – український учений-філолог, громадський діяч, доктор філософії, член-кореспондент Польської академії знань.

Шифр Г585

ГРАБОВСЬКИЙ Павло Арсенович

11 вересня (30 серпня) 1864 р., с. Пушкарне
Охтирського повіту на Харківщині –
12 грудня (29 листопада) 1902 р.,
м. Тобольськ

Літературні псевдоніми та криптоніми: Павло Граб, Павло Журба, Панько, П. Граб, Харко Вець, Харько, г-б, П.

Український поет – лірик, публіцист, критик, перекладач.

Поетична спадщина письменника є неперевершеним зразком патріотичної громадянської лірики ХІХ ст. Домінуючим мотивом його поезії є любов до рідного краю, свого народу («До України», «До українців», «До галичан», «Народові українському», «Поетам-українцям», «До Русі-України»).

Тема важкого життя трудового народу в експлуататорському суспільстві, доля жінки-трудівниці звучить в багатьох його поезіях («Швачка», «Трудівниця», «Робітникові»).

Значне місце у творчому доробку письменника займають переклади поетичних творів із 25 літератур світу (слов'янських, скандинавських, угорської, грузинської, вірменської та естонської мов).

Твори:

34. Пролісок : твори Павла Граба / Павло Граб; накладом Костя Паньковського. – Львів : Друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка, 1894. – 94 с. – (Дрібна б-ка ; Кн. 3).

Шифр Г751

ГРЕБІНКА Євген Павлович

2 лютого (21 січня) 1812 р., хутір Убіжище
Пирятинський повіту Полтавської
губернії – 15 (3 грудня) 1848 р.,
м. Петербург

Літературні псевдоніми: Гребенка, Гребенкин, Гребінкин Євгеній, Пирятинець.

Український письменник, белетрист, педагог, видавець, громадський діяч.

Автор повістей, нарисів, історичного роману «Чайковський», присвяченого подіям визвольної війни 1648-1654 років.

Найвизначніше місце в його спадщині посідають байки, органічно пов'язані з народними приказками та прислів'ями. У найкращих байках («Ведмежий суд», «Рибалка», «Ячмінь», «Віл») він правдиво відтворив тяжку долю людини-трудівника, викривав тогочасні порядки, продажність судових установ, хижацтво чиновників.

Яскравою гранню творчості байкаря є його лірична поезія українською та російською мовами (зокрема романс «Очи черные, очи страстные» приніс йому світову славу та перекладений багатьма мовами світу).

Твори:

35. Малоросійскія приказки Е. Гребенки / Е. Гребенка. – Санкт-Петербург : Тип. Н. Греча, 1834. – 37 с.

Шифр Г79

ГРІНЧЕНКО Борис Дмитрович

9 грудня (27 листопада) 1863 р., хутір
Вільховий Яр на Харківщині (нині
Сумська область) – 6 травня (23 квітня)
1910 р., м. Оспедалетті (Італія)

Псевдоніми: Василь Чайченко, Л. Яворенко, Вартовий П., Вільхівський Б., Іван Перекотиполе, М. Гмирич та ін.

Український письменник, поет, лексикограф, літературознавець, мовознавець, етнограф, історик, педагог, публіцист, просвітницький та громадський діяч, редактор низки українських періодичних видань.

Автор 6 книг поезій («Пісні Василя Чайченка», «Під сільською стріхою», «Під хмарним небом»); близько 50 оповідань («Чудова дівчина», «Без хліба», «Сама, зовсім сама», «Олеся», «Украла»); повістей («Сонячний промінь», «На розпугті», «Серед темної ночі», «Під тихими вербами»); драматичних творів («Серед бурі», «Степовий гість», «Ясні зорі»); підручників української мови; чотири томного «Словаря української мови»; педагогічних розвідок; перекладів творів зарубіжної літератури. Поетичні та прозові твори письменника проникнуті глибокими патріотичними та громадянськими почуттями, болем за поневолення України.

Значний вклад Б. Д. Грінченка в українську культуру як вченого-етнографа, фольклориста – йому належать цінні збірки народної творчості («Пісні та думи», «Думи кобзарські», «Веселий оповідач»), низка фундаментальних етнографічних праць.

Твори:

36. Братства і просвітна справа на Україні за польського панування до Б. Хмельницького / написав Б. Грінченко. – Київ : Друк. С. А. Борисова, 1907. – 38 с. – (Т-во Просвіта у Києві, засноване в пам'ять Т. Шевченка; № 11).

Шифр 9(с2)
Г855

37. Каталог музею українських древностей В. В. Тарновського. Т. 2 / сост. Б. Д. Грінченко. – Чернігов : Тип. Губ. Земства, 1900. – 367 с.

Особливості примірника:

Дарчий напис: «Щирому й хорошому Гнатові Львовичу на пам'ять від М. Коцюбинського».

Коцюбинський Михайло Михайлович (1864–1913) – класик української літератури, громадський діяч, голова «Просвіти» в Чернігові.

Львович Гнат (Ігнатій) Васильович – військовий чиновник, краєзнавець, колекціонер української старовини.

Шифр 017(069)
Г85

38. П. А. Кулиш : біографічний очерк / Б. Грінченко. – Чернігов : Тип. Губ. Земства, 1899. – 43 с.

Шифр 8(с)
Г855

39. А. М. Кулиш. Ганна Барвинок : по поводу сорокалетія ея літературной деятельности : очерк / Б. Грінченко. – Чернігов : Зем. тип., 1901. – 20 с.

Шифр 8(с)
Г855

40. Миротворці : жарт на одну дію / Б. Грінченко. – 2-е вид. – [Київ : Друк. 1-ї Київ. Спілки, 1910]. – 24 с.

Шифр Г855

41. Народні вчителі і українська школа / Б. Грінченко. – Київ : [Друк. Т-ва М. О. Гирич], 1906. – 50 с.

*Шифр 37
Г855*

42. Оповідання про Грыцька Квитку-Основьяненко / Б. Д. Грінченко. – Харьков: Типо-Литогр. И. М. Варшавчика, 1902. – 39 с.

Приплетено до: Букварь Южнорусскій 1861 року/ [составил Тарас Шевченко]. – Санкт-Петербург : Печатня Го-генфельдена и К°, [1861]. – 24 с.

*Шифр 4
Б906*

43. Привітання Ганні Барвінок за сорокарічну літературну діяльність / Борис Грінченко. – Львів ; Київ : Накладом ред. Літературно-Наукового Вістника. Друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка, 1900. – 19 с.

*Шифр 8(с)
Г85*

44. Пысанья. Т. 2 / Б. Грінченко. – [Київ : Друк. П. Барського, 1905]. – 423 с.

Шифр Г855

45. Словарь української мови / зібрала ред. журн. «Кіевская Старина»; упорядкував, з додатком власного матеріалу [та авт. передм.] Б. Грінченко. – Київ : [Друк. Акційного Т-ва Н. Т. Корчак-Новицького], 1907 – 1909.

Т. 1 : А–Ж. – 1907. – XXXIX, 494 с.

Т. 2 : З–Н. – 1908. – 573 с.

Т. 3 : О–П. – 1909. – 506 с.

Т. 4 : Р-Я. – 1909. – 563, III с.

Шифр 4(03)
Г855

46. Этнографическіе матеріалы, собранные в Черниговской и соседних с ней губерніях. Вып. 1. Разказы, сказки, преданія, пословицы, загадки и пр. / Б. Д. Гринченко. – Чернигов : Тип. Губ. Земства, 1895. – 308 с.

Шифр 8(с)
Г85

**ГРИГОРЕНКО
Грицько**

Березень 1867 р., м. Макар'єв
Костромської губернії –
27 квітня 1924 р., м. Київ

Справжнє прізвище – Судовщикова-Косач Олександра Євгенівна.

Українська письменниця, перекладачка, громадська діячка.

Авторка реалістичних оповідань («Смерди», «Пересельці», «Ніяк не вмре», «Чи по правді?», творів для дітей (збірка «Дітки»), п'єс («Яблука», «Дімин сон»), перекладів зарубіжної літератури (на французьку мову переклала п'єсу «Одруження» М. Гоголя).

У творах письменниці відтворені трагічні картини життя селян – безземелля, голод, зубожіння, виснажлива праця в умовах соціального та економічного гноблення, поневіряння заробітчан.

Твори:

47. Нашы люды на сели / написав Грыцько Грыгоренко. – Юрьев: Друк. К. Маттисена, 1898. – 45 с.

Шифр Г83

ГРУШЕВСЬКИЙ Михайло Сергійович

29 (17) вересня 1866 р., м. Холм
(нині Польща) – 25 листопада 1934 р.,
м. Кисловодськ Ставропольського краю

Видатний український історик, громадський та політичний діяч. Голова Центральної Ради Української Народної Республіки. Член Історичного товариства ім. Нестора-Літописця, дійсний член Чеської АН, почесний член Київського товариства старожитностей і мистецтв, член-кореспондент ВУАН та АН СРСР, багаторічний голова Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.

Псевдоніми: М. Заволока, Михайло Заволока, М. Сергієнко, Хлопець.

«Була це людина великого масштабу, бистрого розуму, надзвичайно широких розумових зацікавлень. Він мав подиву гідну ерудицію і почував себе дома в кожній ділянці східньо-європейської і взагалі світової історії. Працездатність мав колосальну» [13].

Автор понад 2000 наукових праць, багато з яких ввійшли до скарбниці світової історіографії («Історія України-Руси», «Історія українського народу», «Київська Русь», «Ілюстрована історія України», «Історія української козаччини»).

Літературна спадщина видатного історика – романтична рання поезія; 46 прозових творів: оповідання, повісті, драматургія, кіносценарій «Запорозжці».

Історичні сюжети, роздуми, соціально-побутові картини з життя українського народу — провідна тематика його художніх творів (драми «Хмельницький в Переяславі» та «Ярослав Осмо-

мисл», повість «Чужі й свої», збірки «Під зорями», «Sub divo» та інші).

Твори:

48. Sub divo : оповідання, начерки, замітки / Мих. Грушевський. – Київ : [Друк. Акц. т-ва «Петро Барський», 1918]. – 114 с.

Шифр Г911

49. Хмельницький в Переяславі, історичні образи / Мих. Грушевський. – Київ : Друк. т-ва «Петро Барський», 1917. – 79 с.

Шифр Г911

50. Ярослав Осмомисл, історичні образи / Мих. Грушевський. – Київ : [Друк. т-ва «Петро Барський»], 1917. – 78 с.

*Шифр 9(с2)
Г911*

ДНІПРОВА Чайка

1 листопада (20 жовтня) 1861 р.,
с. Карлівка Ананьївського повіту
Херсонської губернії (нині с. Зелений Яр
Доманівського району
Миколаївської області) – 13 березня
1927 р., с. Германівка (нині Обухівський
район Київської області)

Літературний псевдонім Людмили Олексіївни Березиної (Василевської).

Українська письменниця, фольклорист, етнограф, педагог, просвітителька.

Працювала у різних літературних жанрах: поезія, оповідання, нариси, п'єси, казки. Її спадщина невелика за обсягом, але вагома своїм реалістичним змістом та демократичними ідеями (цикл віршів «Морські малюнки»; поезія в прозі «Мирські малюнки», «Дві птиці», «Морське серце», «Тополя», «Хвиля»; оповідання «Плавні горять», «Вольтер'янець», «Чи сквиталась?» та інші). Як етнограф, у своїх оповіданнях і новелах широко використовувала прислів'я та приказки.

Для дітей писала казки, вірші, лібретто дитячих опер («Коза-дереза», «Краплі-мандрівниці», «Пан Коцький», «Весна-красна»).

Твори:

51. Твори. Кн. 2 / Дніпрова Чайка. – [Київ] : Дзвін, [1919]. – 191 с.

Шифр Д54

КАРПЕНКО-КАРИЙ **Іван Карпович**

29 (17) вересня 1845 р., с. Арсенівка Бобринецького повіту Херсонської губернії (тепер Новомиргородський район Кіровоградської області) – 15 (2) вересня 1907 р., м. Берлін

Справжнє прізвище – Іван Карпович Тобілевич.

Літературні псевдоніми: Гнат Карий, Ів. Карпенко, І. Карпенко, Адаменко К.

Український драматург, актор, режисер, громадський і театральний діяч, один з фундаторів українського професійного театру.

Творча спадщина включає: оповідання, драматичні твори (18 п'єс, 3 етюди), критичні праці, рецензії, переклади.

Провідне місце в творчості письменника займають соціальні сатиричні комедії, більшість із яких вважаються класичними зразками української драматургії та нині входять до репертуарів багатьох сучасних театрів («Сто тисяч», «Хазяїн», «Безталанна» та інші).

Твори:

52. Драми и Комедіи / Иван Тобилевич (Карпенко-Карий). – 1897 – 1905.

Т. 1. – Одесса: Тип. Высочайше утв. Южно-Русск. О-ва Печ. Дела, 1897. – 490 с.

Т. 3. – Одесса: Тип. Акционерного Южно-Русскаго О-ва Печ. Дела, 1903. – 436 с.

Т. 5. – Полтава: Тип. Г. И. Маркевича, 1905. – 452 с. : портр.

Шифр K262

53. Збирник драматычных творив Ивана Карпенка-Карого /
І. Карпенко-Карий. –Херсон : Тип. М. К. Аспера, 1886. – 140 с.

Шифр К262

КВІТКА-ОСНОВ'ЯНЕНКО
Григорій Федорович

29 (18) листопада 1778 р., с. Основа
Харківської губернії –
20 (8) серпня 1843 р., м. Харків

Справжнє прізвище – Григорій Федорович Квітка.

Літературні псевдоніми: Грицько Основ'яненко, Земляк ваш Основьяненко, Любопытный Аверьян, Любопытный, Юноша Белого Города, Фалалей Повитухін та інші.

Український прозаїк, драматург, журналіст, літературний критик і культурно-громадський діяч.

В історію вітчизняної літератури ввійшов як основоположник жанру соціально-побутової комедії.

Прозові твори письменника поділяються на дві основні групи: бурлескно-реалістичні («Салдацький патрет», «Мертвецький великдень», «От тобі і скарб», «Конотопська відьма») та сентиментально-реалістичні повісті («Маруся», «Козир-дівка», «Сердешна Оксана»).

У його творах відображені кращі риси українського народу, картини побуту, взаємини, душевне багатство простих людей.

Твори:

54. Дворянські вибори : комедія в трех действииях / Г. Ф. Квітка-Основ'яненко. – Москва : Тип. П. Кузнецова, 1829. – 197 с.

Шифр К32

55. Малоросійскія повести, рассказываемыя Грыцьком Осно-

вяненком. Кн. 2 / Г. Ф. Квитка-Основьяненко ; изд. А. Глазунова. – Москва : Тип. Лазаревых Ин-та Восточных языков, 1836. – 441 с. : 1 л. ил.

Особливості примірника:

Штамп (тиснення) «А. З. Попельницкий».

Попільницький Олексій Захарович (1859-1929) – історик, бібліофіл, педагог, громадський діяч. Працював старшим діловодом у канцелярії Державного Контролю при Держраді у Санкт-Петербурзі. Зібрав унікальну бібліотеку, більша частина якої знаходиться в НБУВ.

Шифр К328

56. Сочиненія Основьяненка. Жизнь и похождения Столбикова. Ч. 1-3 / Г. Ф. Квитка-Основьяненко. – Санкт-Петербург : Изд. Конторы привилегированной тип. Фишера, 1841. – 184, 193, 204 с.

Шифр К328

КОБИЛЯНСЬКА Ольга Юліанівна

27 листопада 1863 р., м. Гура-Гумора
Кімполунзької округи на Буковині
(нині м. Гура-Хуморулуй, Румунія) –
21 березня 1942 р., м. Чернівці

Українська письменниця, перекладач, громадська діячка, послідовниця феміністичного руху в Україні.

Автор оповідань, нарисів, новел, повістей, критичних і публіцистичних статей.

Одним із кращих творів не лише в українській, а й світовій літературі, є соціально-психологічна повість «Земля», написана на основі реальних трагічних подій.

Через усю її творчість проходить тема інтелігенції – від ранніх оповідань та повістей до роману «Апостол черні». Вперше в українській літературі підняла проблему емансипації жінки («Людина», «Царівна», «Через кладку», «За ситуаціями»).

Реалістичні й романтичні тенденції творчості письменниці поєдналися в ліричній повісті «В неділю рано зілля копала», яка була перекладена багатьма мовами та з успіхом йшла на сцені.

Ряд новел мають антиімперіалістичне спрямування («Снитися», «Юда», «Назустріч долі», «Лист засудженого вояка до своєї жінки»).

Твори:

57. До світа : новелі і нариси / Ольга Кобилянська. – Львів, 1905.
– [1], 153, [2] с.

Особливості примірника:

Штамп «Володимир Дорошенко».

Дорошенко Володимир Вікторович (1879 - 1963) – український бібліограф, літературознавець, перекладач, критик, громадсько-політичний діяч, член НТШ. Батько української поетеси Міри Гармаш.

Шифр K554

58. Новелі / О. Кобилянська ; ред. та авт. вступ. статті Б. Якубський. – Київ : [Друк. Київ. Філії Книгоспілки], 1925. – 226 с. – (Літературна б-ка).

Шифр K553

59. Покора : нариси / Ольга Кобилянська. – Львів : Накладом Укр.-Руської Вид. Спілки, 1899. – 111 с.

Шифр K554

60. Покора й інші оповідання / О. Кобилянська. – Харків : [Держтрест «Харполіграф», 1929]. – 270 с.

Шифр K554

61. Сниться : новелі і нариси / Ольга Кобилянська ; авт. передм. О. Грицай ; накладом «Української Видавничої Спілки». – Чернівці : Промінь, 1922. – 64 с. – (Літературно-наукова серія. Відділ Б. Вип. 2).

Шифр K554

62. Юда : (новеля) / О. Кобилянська. – Київ : Вид. Т-во «Вернигора» ; Друк Т-ва «Час», 1917. – 16 с. – (Літературно-історична секція. Ч. 2).

Шифр K554

КОНИСЬКИЙ Олександр Якович

18 (6) серпня 1836 р., хутір Переходівка
Ніжинського повіту на Чернігівщині –
12 грудня (29 листопада) 1900 р., м. Київ

Літературні псевдоніми: Верниволя, Горовенко, Семен Жук, О. Кошовий, Одовець Кость, Олександр Переходовець, Яковенко О., Перебендя, Галайда, Дрозд, Полтавець, О. Старий, Маруся К., Сирота та інші

Український письменник, літературний критик, педагог, публіцист, громадсько-політичний діяч.

Автор поезій, повістей, оповідань, драматичних творів, в яких обстоював національну ідею та вивів яскраві образи інтелігентів-просвітян («Хвора душа», «Старці», «За кригою», «Семен Жук і його родичі», «Юрій Горовенко»). Ряд оповідань відображають негативні явища в діяльності царської адміністрації, суду, адвокатури («Суддя Гарбуз», «Антін Калина», «Народна педагогія», «Стельмахи»).

Його перу належать літературознавчі дослідження та перша ґрунтовна біографія Т. Г. Шевченка, яка не втратила свого значення і нині.

Твори:

63. Твори О. Я. Конисского-Перебенди / О. Я. Конисский-Перебендя. – 1899–1903.

Т. 1 : Оповідання. – Одеса : Тип. и Хромолит. Е. И. Фесенко, 1899. – 223 с.

Т. 2 : Оповідання. – Одеса : Тип. и Хромолит. Е. И. Фесенко, 1899. – 214 с.

Т. 3 : [Оповідання]. – Ялта : Тип. Н. В. Вахтина, [1900]. –

423 с.

Т. 4 : Оповідання. – Одесса : Тип. Е. И. Фесенко, [1903]. –
284 с.

Шифр К644

64. Жизнь украинского поэта Тараса Григорьевича Шевченка : (критико-биографическая хроника), с портретами Т. Г. Шевченка и его друзей и видами хаты и могилы его. 1814-1861 / А. Я. Конисский ; Изд. Высочайше утвержд. Южно-Русского О-ва Печатного Дела. – Одесса : Тип. Южно - Рус. О-ва Печатн. Дела, 1898. – 730 с. : портр.

***Шифр 8
К644***

КОСТОМАРОВ
Микола Іванович

16 (4) травня 1817 р., с. Юрасівка
Острожеського повіту Воронежської
губернії – 19 (7) квітня 1885 р.,
м. Петербург

Літературні псевдоніми і криптоніми: Ієремія, Галка, Іван Богучаров, Николай, Н., Н. К. та ін.

Видатний український історик, письменник, літературознавець, археограф, архівознавець, громадський діяч.

Творчий доробок – близько 300 історичних досліджень, критичних статей, літературних творів. Серія праць присвячена історії України, зокрема українському козацтву («Богдан Хмельницький», «Руїна», «Мазепа»).

Літературна спадщина складається з десятків томів поезії, повістей, оповідань, науково-публіцистичних і полемічних статей.

Достовірне відображення історичної епохи, побуту та характерів геоїв – характерні риси багатьох його творів («Черниговка», «Сава Чалий», «Переяславська ніч», «Кремуцій Корд»).

Твори:

65. Кремуцій Корд / Н. Костомаров. – Петербург : Тип. П. А. Кулиша, 1862. – 80 с.

Шифр K724

66. Сорок лет : (малороссийская легенда) / Н. Костомаров ; Изд. Ред. «Газеты А. Гатцука». – Москва : Тип. А. Гатцука, 1881. – 93 с.

Шифр K724

КОТЛЯРЕВСЬКИЙ Іван Петрович

9 вересня (29 серпня) 1769 р., м. Полтава –
10 листопада (29 жовтня) 1838 р.,
м. Полтава

Класик нової української літератури, поет, драматург, громадський діяч.

Автор славетних творів – поеми «Енеїда», п'єси «Наталка Полтавка», водевілю «Москаль-чарівник», «Оди Сафо».

Найвідоміший твір «Енеїда», над яким письменник працював майже три десятиліття, за своєю громадською і художньою значущістю став епохальним явищем у духовному житті українського народу. Глибоке знання життя народу, його характеру, національної вдачі, використання багатющих скарбів фольклору та етнографії – такі характерні риси творчості І. П. Котляревського.

Твори:

67. Енеида на малоросійській язык перелиціованная И. Котляревским. Ч. 1 / И. Котляревский. – 2-е изд. – Санкт-Петербург : Тип. Ивана Глазунова, 1808. – 148, 26 с.

Особливості примірника:

Екслібрис «Из библиотеки К. И. Невоструева».

Невоструев Капітон Іванович (1815 – 1873) – російський церковний історик і письменник, відомий археограф і археолог, викладач, професор, член-кореспондент Петербурзької Академії наук.

Шифр К73

КОЦЮБИНСЬКИЙ Михайло Михайлович

17 (5) вересня 1864 р., м. Вінниця –
25 (12) квітня 1913 р., м. Чернігів

Літературні псевдоніми: Козуб Захарій, Коцюб, Коцюба Михайло.

Український письменник, перекладач, педагог, громадський діяч, голова Просвіти в Чернігові, один з організаторів Братства тарасівців.

Літературна творчість надзвичайно багатогранна : реалістичні, романтичні та імпресіоністичні оповідання, новели, повісті.

Провідний жанр прози – соціально-психологічна новела («Intermezzo», «На камені», «Поєдинок», «Цвіт яблуні», цикл «З глибини», «У грішний світ»).

Найбільш яскравим та самобутнім твором письменника, в якому він звернувся до української старовини та показав незвичайний світ гуцулів, є повість «Тіні забутих предків». Екранізація режисером С. Параджановим твору стала справжньою подією на світовому кіноекрані та удостоєна високих нагород.

Твори:

68. Дебют : оповідання / М. М. Коцюбинський. – Львів : Видання Укр.-Руської Видавн. Спілки; Санкт-Петербург : Тип. Имп. Уч-ща Глух[онемых], 1911. – 192 с.

Шифр K754

69. Для загального добра / М. М. Коцюбинський. – Чернігів : Друк. Губ. Земства, 1904. – 75 с.

Особливості примірника:

Дарчий напис автора: «Для української бібліотеки в Лащові в день відкриття її од М. Коцюбинського».

Лащув (Лащов) – місто та центр гміни (волості) у Томашувському повіті Люблінського воєводства у Польщі.

Шифр К754

70. У грішний сьвіт : оповідання / Михайло Коцюбинський. – Львів : Накладом Укр.-Руської Видавн. Спільки. [Друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка. Під зарядом К. Беднарського], 1905. – 191 с. : портр. автора.

Шифр К754

КРИМСЬКИЙ Агатангел Юхимович

15 (3) січня 1871 р., м. Володимир-
Волинський – 25 січня 1942 р.,
м. Кустанай, Казахстан

Літературні псевдоніми та криптоніми: А., А. К., Ївхимець, Кр., Кр. А., Бешір, А. Хванько та ін.

Український історик, вчений-сходознавець, поет, прозаїк, перекладач, філолог, один з найвидатніших лінгвістів світу, знавець санскриту та багатьох східних і західних мов, громадський діяч. Жертва сталінського терору.

Ім'я А. Ю. Кримського занесено Генеральною Асамблеєю ЮНЕСКО до переліку видатних діячів світу. Перу видатного вченого належить більше тисячі наукових праць із семіології, арабістики, тюркології, іраністики, історії та літератури багатьох східних народів.

Сходознавець зробив значний внесок і в розвиток української художньої літератури: поезія на східні теми (збірка «Пальмове гілля»); оповідання (збірки «Повістки й ескізи з українського життя» та «Бейрутські оповідання»); роман «Андрій Лаговський». Автор численних художніх перекладів східних та західноєвропейських поетів (Антари, Омара Хаяма, Фірдоусі, Сааді та інших).

Твори:

71. Андрій Лаговський : повість. Ч. 1. Не порозуміються; Ч. 2. Туапсе / А. Кримський. – Львів : Друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка, 1905. – VII, 252 с.

Шифр K823

72. Знадоби для життєпису Степана Руданського (1833–1873) / А. Кримський, М. Левченко. – Київ : Друк. Укр. Акад. Наук, 1926. – VII, 244 с. : 4 мал. – (УАН. Зб. іст.-філолог. відділу ; № 19, Вип. 1).

Шифр Пр205

73. Из повисток и эскизив / А. Е. Крымський. – 2-е вид., виправлене. – Москва : Друк. Варвары Гатцук, 1902. – 138 с.

Шифр К82

74. Історія Туреччини та її письменства. Т. 2. Вип. 2 / А. Кримський. – Київ: Друк. Укр. Акад. Наук, 1927. - IV, 124 с. – (УАН. Зб. іст.-філолог. відділу; №10, т. 2).

Шифр Пр205

75. К вопросу о старинных малорусских религиозных сказаниях / А. Крымській. – Київ : Тип. Корчак Новицького, 1896. - 12 с.

**Шифр 8(с)
Д217**

76. Нові знадоби для життєпису Степана Руданського : спомини та матеріали, що їх опублікували 1925–1929 рр. в «Записках Іст. Філолог. Відділу» В. Герасименко, П. Горянський, М. Левченко, Е. Оксма, В. Отамановський, М. Хрещевський та С. Якимович / А. Кримський, М. Левченко. – Київ : Друк. Всеукр. Акад. Наук, 1929. – IV, 86 с. – (Зб. іст.-філолог. відділу ВУАН. Філологічна катедра під керуванням акад. А. Е. Крымського ; № 19, вип. 2).

Шифр Пр205

77. Оповідання арабського історика XI віку Абу-Шоджі Рудраверського про те як охрестилася Русь / Аг. Кримський ; Товфік Кезма; Українська Академія Наук. – Київ : Друк. Укр. Акад. Наук, 1927. – 15 с.

**Шифр 9(с)12
К85**

78. Пальмове гилля: екзотичні поезії (1898-1901) / А. Кримський. – Звыногородка в Кыввщыні : Друк. Ш. Г. Шпигеля, 1902. – 132 с.

Шифр K852

79. Пальмове гилля : екзотичні поезії. Ч. 1. (1808-1901); Ч. 2. (1903-1908) / А. Кримський; Всеукраїнська Академія Наук. Класа краснаго письменства. – 3-е вид. – Київ : Видавн. Т-во «Слово», 1923. – 167 с. – (Белетристичні писання А. Кримського).

Шифр K852

80. Повістки та ескізи з українського життя : (1890-1894) / А. Кримський. – 5-е вид., повне й переглянуте автором. – Київ : Друк. Укр. Наук. Т-ва, 1919. – 326 с.

Шифр K823

КРОПИВНИЦЬКИЙ Марко Лукич

7 травня (25 квітня) 1840 р., с. Бежбайраки
(нині с. Кропивницьке Новоукраїнського
району Кіровоградської області) –
21 (8 квітня) 1910 р., м. Харків

Літературні псевдоніми: Кропивницькая Надежда, Пс. Порошина.

Видатний актор, режисер, талановитий композитор, драматург, перекладач, фундатор українського професійного театру.

Автор понад 40 п'єс («Дай серцю волю, заведе в неволю», «Доки сонце зійде, роса очі виїсть», «Глитай, або ж Павук», «По ревізії»), віршів, ліричних текстів пісень. Зіграв близько 600 ролей, мав понад 100 режисерських робіт.

Тематика творчості драматурга різноманітна : кохання і мораль, добро і зло, честь і безчестя, влада грошей, класове розшарування пореформеного села.

Твори:

81. Збірник творів М. Л. Кропивницького / М. Л. Кропивницький ; коштом кн. маг. В. и А. Бирюковых. – 2-е вид., випр. і доп. – [Харьков : Тип. Каплана и Бирюкова, 1885]. – 273 с.

Шифр К835

82. Повный сборник творів М. Л. Кропивницького / М. Л. Кропивницький. – 3-е вид. – Харьков : Тип. И. М. Варшавчика, 1895. – 384 с. : 1 л. портр. автора.

Шифр К835

КУЛІШ
Пантелеймон Олександрович

7 серпня (26 липня) 1819 р., хутір поблизу містечка Вороніж (тепер Шосткинського району Сумської області) –14 (2) лютого 1897 р. с. Мотронівка (тепер с. Оленівка Борзнянського району Чернігівської області)

Літературні псевдоніми та кригтоніми: Панько Казюка, Козак Белебень, Данило Юс, Хуторянин, Павло Ратай, П. К., Николай М. та інші.

Видатний український письменник, перекладач, історик, публіцист, етнограф, мовознавець, видавець, редактор журналу «Основа».

Автор повного українського перекладу Біблії, абетки і правопису українською мовою – «кулішівки», першого українського історичного роману «Чорна рада».

Літературна спадщина письменника багатогранна: поетичні збірки, оповідання, романи, драматичні твори, переклади та переспіви творів європейської літератури.

У творах порушував важливі проблеми, які є актуальними й сьогодні: батьки і діти, кохання й подружнє життя, добро і зло, патріотизм і незалежність держави, ставлення влади до народу.

Твори:

83. Григорий Квітка (Основьяненко) и его повісті. Слово на новий виход Квітчиних повістей / П. Куліш. – Санкт-Петербург : Тип. П. А. Куліша, 1858. – XXXVI с.

Шифр 8(с)
К903

84. Досвітки / П. Кулиш. – [Київ] : Изд. Киев. книгопродавца Ф. А. Югансона, [1876]. – 256 с.

Особливості примірника:

Штамп «3 книжок Д. Дорошенка».

Дорошенко Дмитро Іванович (1882-1951) – український політичний діяч, дипломат, історик, публіцист, літературознавець, бібліограф. Засновник «Просвіти» на Катеринославщині, член Київського товариства старожитностей і мистецтв.

Шифр К903

85. Записки о жизни Николая Васильевича Гоголя, составленные из воспоминаний его друзей и знакомых и из его собственных писем : у 2 т. / П. А. Кулиш. – Санкт-Петербург, 1856.

Т. 1. – Тип. Александра Якобсона. – 339 с. : 1 л. портр.

Н. В. Гоголя.

Т. 2. – Тип. Юліуса Штауфа. – 302, 8 с. : 1 л. портр. Н. В. Гоголя.

Шифр 8(с)

К90

86. Записки о Южной Руси / издал П. Кулиш. – Санкт-Петербург : Тип. Александра Якобсона, 1856–1857.

Т. 1. – IX, 322, [2] с.

Т. 2. – XIII, 354 с.

Шифр 9(с2)

К90

87. Записки о Южной Руси. Т. 1-2 / издал П. Кулиш. – Санкт-Петербург : Тип. Александра Якобсона, 1856. – XXVI, 322, XIII, 354 с.

Особливості примірника:

Штамп «Книжка Олександра Гавриловича Аліюша (А. Г. Алешо)».

Алешо Олександр Гаврилович (1890–1922) – антрополог та етно-

граф; дослідник спадщини Ф. К. Вовка, засновник Музею антропології та етнології ім. Ф. Вовка при ВУАН, керуючий секцією етнографії Археологічної комісії ВУАН.

Шифр 9(с2)
К90

88. Історія возсоединенія Руси : [в 3 т.] / П. А. Куліш; Изд. Тов-ва «Обществ. Польза». – Санкт-Петербург; Москва, 1874 – 1877.

Т. 1 : От начала колонізації опустошенной татарским погромом Кієво-Галицкой Руси до начала столетней козацко-шляхетской войны. – Санкт-Петербург : Тип. Т-ва «Обществ. Польза», 1874. – 373 с.

Т. 2 : От начала столетней козацко-шляхетской войны до возстановленія в Кієве православной ієрархії, в 1620 году. – Санкт-Петербург : Тип. Т-ва «Общ. Польза», 1874. – VIII, III, 456 с. : ил.

Особливості примірника:

1) Штамп «Книжный магазин Степана Яковлевича Чапльгина».

2) Штамп «Бібліотека М. Комарова».

Комаров Михайло Федорович (1844 – 1913) – український письменник, бібліограф, критик, фольклорист, перекладачі, лексикограф, голова одеської «Просвіти». Псевдоніми: М. Уманець, М. Комар.

Т. 3 : Религіозное, соціальное и національное движение в эпоху Іова Борецкого. – Москва : Тип. А. А. Гатцука, 1877. – III, 374 с.

Шифр 9(с2)1
К90

89. Крашанка русинам и полякам на Великдень 1882 року : з додатком послісловія / П. А. Куліш. – 2-е вид. – Львів : Друк. Т-ва ім. Шевченка під зарядом К. Беднарського, 1882. – 40 с.

Шифр 9(с2)
К90

90. Матеріялы для исторіи возсоединенія Руси. Т. 1 : 1578-1630 / П. А. Кулиш ; Изд. Т-ва «Обществ. польза». – Москва : Обществ. польза, 1877. – XVIII, 322 с.

Шифр 9(с2)1
К90

91. Опыт біографіи Н. В. Гоголя, со включеніем до сорока его писем / соч. Николая М*. – Санкт-Петербург : Тип. Эдуарда Праца, 1854. – 208 с.

Шифр 8(с)
К90

92. Отпаденіе Малороссіи от Польши (1340–1654) : в 3 т. / П. А. Кулиш. – Москва : Унив. тип., 1888–1889.

Т. 2. – 399 с.

Т. 3. – 411 с.

Шифр 9(с)1
К90

93. Повести П. А. Кулиша. Т. 4. Майор. Потомки Заднепровских Гайдамак / П. А. Кулиш. – Санкт-Петербург : [Тип. П. А. Кулиша], 1860. – 323 с.

Шифр К903

94. Повесть о Борисе Годунове и Димитріи Самозванце : чтение для молодых людей / написал П. Кулиш. – Санкт-Петербург : Тип. П. А. Кулиша, 1857. – VII, VI с.

Шифр 9(с)13
К90

95. Позичена Кобза : пересьпівви чужомовних съпівів / Кулиш Омелькович Панько. – Женева : Укр. друк., 1897. – [1], 117, [2] с.

Шифр К903

96. Українські народні предання. Кн. 1 / зібрав П. Куліш. – Москва : Універ. тип., 1847. – 92 с.

Шифр K903

97. Хмельницина : історичне оповідання / П. Куліш ; коштом Ф. И. Чорненка. – Петербург : Друк. П. А. Куліша, 1861. – 128 с.

**Шифр 9(с2)
K90**

98. Чорна Рада, хроніка 1663 року / написав П. Куліш. – Санкт-Петербург : [Тип. Александра Якобсона], 1857. – 428 с.

Особливості примірника:

- 1) Екслібрис «Библиотека для чтения и книжный магазин Муравьева в Козлове».
- 2) Штамп «Библиотека и книжный магазин Каширского в Козлове».

Шифр K90

МАКОВЕЙ
Осип Степанович

23 серпня 1867 р., м. Яворів Львівської області – 21 серпня 1925 р., м. Заліщики Тернопільської області

Псевдоніми і криптоніми: Євмен, Оміврон, Стефан Ярошенко, О. Степанович, Осип з Буковини, Spectator, Соколик, О. М., О. М-ей та інші.

Український поет, прозаїк, публіцист, критик, літературознавець, перекладач, редактор багатьох періодичних видань, педагог, громадсько-політичний діяч.

Творчий доробок – поезія, ліричні пісні, поеми, нариси, сатиричні фейлетони, гумористичні новели, літературознавчі та критичні статті, переклади творів античної і класичної літератур.

На сторінках його творів постають картини життя західноукраїнського селянства, лихоліття Першої світової війни, будні мешканців маленьких містечок («Весняні бурі», «Клопоти Савчихи», «Наші знакомі», «Ярошенко», «Кроваве поле»).

Твори:

99. Житєпись Осипа Юрія Гординського-Федьковича / написав Др. Осия Маковей. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1911. - VI, 591 с. : іл. : портр. автора. – (Українсько-руська б-ка. Видає філол. секція Наук. т-ва ім. Шевченка ; Т. 8).

Шифр 8(с)
М16

100. Кілька документів з Гуцульщини з другої половини XVIII-го століття / подав Др. Осип Маковей. – [Львів, 1909]. – 6 с.

Шифр 9(с2)

M16

101. Поезії / О. Маковей. – Львів : Накладом Костя Паньковського. 3 друк. Наук. Тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарського, 1895. – 133, [3] с. – (Дрібна б-ка. Кн. 5).

Шифр M16

МАКСИМОВИЧ **Михайло Олександрович**

3 (15) вересня 1804 р., хутір Тимківщина
(нині с. Богуславець Черкаської області) –
10 (22) листопада 1873 р., хутір Михайлова
Гора (нині Канівського району
Черкаської області)

Літературні псевдоніми та криптоніми : Пан Радуховський-хов,
Чивомискам, Макс. М., Наум, М-ч.

Видатний український вчений-природознавець, історик, письменник, фольклорист, філолог, етнограф, видавець альманахів «Денница», «Киевлянин», «Украинец», перший ректор університету Св. Володимира, член Історичного товариства імені Нестора-Літописця.

Багатогранна науково-літературна діяльність вченого – численні праці з історії давньоруської держави, стародавнього Києва, козаччини, гетьманщини, гайдамацького руху, археологічні розвідки («Очерк Киева», «Нечто о земле Киевской» «Сказання про Коліївщину», «Про Петра Конашевича Сагайдачного», «Спогади про Богдана Хмельницького»).

Значний внесок його в українську фольклористику – збірки «Малоросійські пісні», «Українські народні пісні», «Збірник українських пісень», «Дні і місяці українського селянина».

М. О. Максимович – автор віршованих перекладів українською та російською мовами «Слова о полку Ігоревім», біблійних псалмів, досліджень «Повісті минулих літ» та «Руської правди»

Твори:

102. Начатки русской филологии. Кн. 1 : Об отношении русской речи к западнославянской / Михайло Максимович. - Киев : Тип. Феофила Гликсберга, 1848. – 211 с.

Особливості примірника:

1) Власницький напис : «Хр. Ящуржинский».

Ящуржинський Хрисанф Петрович (1852–1923) — український археолог, етнограф, історик, фольклорист, краєзнавець, педагог.

1) Штамп «Книготорговля и библиотека М. М. Левченка и Л. В. Ильницкого в Киеве».

Шифр 4(с)=91.71
M17

103. Новые письма к М. П. Погодину о старобытности малоросійскаго наречія / М. А. Максимович. – Москва : Тип. Бахметева, 1863. – 70 с.

Особливості примірника:

Дарчий напис «Афанасию Федоровичу Бычкову от Михаила Максимовича. 24 февр. 1870 года. Михайлова Гора».

Бычков Афанасій Федорович (1818–1889) – російський історик, археограф, бібліограф, палеограф.

Шифр 4
M176

104. О древней Епархии Переяславской / М. Максимович. – [Москва: Унив. тип., 1858]. – С. 145-150.

Шифр 9(с2)12
M176

105. Об участии и значении Кіева в общей жизни Россіи : речь, в торжественном Собрании Императорского Ун-та Св. Владимира, бывшем по случаю раздачи медалей студентам в присутствии Господина министра Народного Просвещения, 2 октября, 1837 года, произнесенная Професором Русской Словесности Михайлом Максимовичем / М. Максимович. – Киев : Унив. Тип.,

1837. – 21 с.

Шифр 9(с2Киев)
М172

106. Объяснительные параграфы о Кіеве, Михайла Максимовича / М. Максимович. – Киев : Тип. И. и А. Давиденко, аренд. С. Кульженко, 1869. – 44 с.

Шифр 9(с2)
М172

107. Откуда идет русская земля, по сказанию Нестеровой повести и по другим старинным писаниям русским / соч. М. Максимовича. – Киев : Унив. Тип., 1837. – 147 с.

Шифр 9(с)11
М172

108. Письма о Кіеве и воспоминаніе о Тавриде / М. Максимович. – Санкт-Петербург : Тип. А. Траншеля, 1871. – 154 с.

Шифр 9(с21К)2
М172

109. Сборник украинских песен, издаваемый Михайлом Максимовичем. Ч. 1 / М. Максимович. – Киев : Тип. Феофила Гликсберга, 1849. – 115 с.

Шифр 8(с)Ф
М172

110. Украинскія народныя песни, изданныя Михаилом Максимовичем. Ч. 1 / М. Максимович. – Москва : Унив. тип., 1834. – XI, 180 с.

Шифр 8(с)
М172

111. Украинскія стрелы древнейших времен, собранныя над Днепром, возле Михайловой горы, Михаилом Максимовичем, Действ. Членом Московского Археологического Общества (с изображением 45 стрел) / М. Максимович. – Москва : [Тип. Грачева и К^о], 1868. – 16 с.

Шифр 902.6
M172

МИРНИЙ Панас

13 (1) травня 1849 р., м. Миргород
(тепер Полтавська область) –
28 січня 1920 р., м. Полтава

Псевдонім класика української літератури, прозаїка та драматурга Панаса Яковича Рудченка.

Літературна спадщина письменника налічує близько 300 поетичних творів, оповідання, повісті, соціально-епічні романи («Хіба ревуть воли, як ясла повні?», «Повія», «Лихі люди», «Лимерівна»), переклади класиків світової літератури (О. Пушкіна, М. Лермонтова, В. Шекспіра, Г. Лонгфелло) та оригінальний переспів «Слова о полку Ігоревім» – «Дума про військо Ігореве».

В історію вітчизняної літератури письменник увійшов як видатний майстер реалістично-психологічної прози.

Центральна тема творчості – класове розшарування пореформеного українського села, порочна мораль панівних класів, місце та роль інтелігенції в суспільно-політичному житті, революційні події на селі.

Твори:

112. Збираньця з ридного поля : приповідки, оповідання и драматычнн твори. [Т.] 1. Лыхий попутав; Пьяныця / П. Мирный. – Киев : Тип. К. Милевского, 1886. – 124 с.

Шифр М639

113. Книжка перша творив : оповідання, приповідки та инша дрибныця / П. Мирный. – Київ : Друк. Петра Барського, 1903. – 445 с.

Шифр М639

114. Книжка третя творів : драматичні твори / П. Мирний. – Київ : Вік, 1907. – 322 с.

Шифр М639

115. Лови : оповідане / П. Мирний. – Львів : Друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка, 1901. – 16 с.

***Шифр 9(с2)
Г911***

116. Лыхый попутав : оповидання / П. Мырний. – Полтава : Друк. М. Л. Старожицького, 1899. – 38 с.

Шифр М639

117. Перемудрыв : комедія в пяты справах. 1884 / П. Мирний. – Киев : Тип. К. Н. Милевского, 1886. – 214 с.

Шифр М639

118. Товариші / П. Мирний ; авт. передм. В. Щепотьев. – Полтава : Друк. Спільки Споживчих Товариств, 1918. – 103 с.

Шифр М639

НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ Іван Семенович

25 (13) листопада 1838 року, м. Стеблів
Київської губернії – 15 квітня 1918 р.,
м. Київ

Справжнє прізвище – Левицький.

Літературні псевдоніми: Нечуй Іван; Баштовий І., О. Криницький.

Видатний майстер художньої прози, перекладач, етнограф, історик, фольклорист, мовознавець, педагог.

За півстоліття творчої діяльності написав понад п'ятдесят високохудожніх романів, повістей, оповідань, п'єс, казок, нарисів, гуморесок, літературно-критичних статей. Тематика творчості дуже різнобарвна: соціально-побутові, гумористично-сатиричні та історичні твори («Бурлачка», «Хмари», «Причепа», «Гориславська ніч», «Дві московки»).

Повісті «Кайдашева сім'я» та «Микола Джеря» по праву вважаються вершиною творчого доробку письменника й нині залишаються серед найкращих надбань української літератури.

Твори:

119. Витрогон : оповідання / І. Левицький. – Киев : Тип. Г. Л. Фронцкевича, 1891. – 16, 80 с.

Шифр Н596

120. Голодному й опенькы мясо : мищанська комедія-водевиль на 2 дії / І. Левицький. – 2-е вид. – Киев : Тип. Г. Л. Фронцкеви-

ча, 1897. – 40 с.

Шифр Л371

121. Криве дзеркало української мови / І. Нечуй-Левицький. – Київ : Друк. І. І. Чоколова, 1912. – 96 с.

**Шифр 4(с)=91.73
Н59**

122. Невинна : оповідання / Іван Нечуй-Левицький. – Київ : Вид-во Книгарні С. Череповського, 1918. – 53 с.

Шифр Н596

123. Перші київські князі Олег, Игорь, Святослав і святий Володимир і его потомки / І. Левицький. – Киев : Тип. М. П. Фрица, 1876. – 68 с.

Шифр Л37

124. Повісті Івана Левицького / І. Левицький. – Киев : Тип. М. П. Фрица, 1874. – 375 с.

Шифр Н596

125. Повісти Івана Левицького / Іван Левицький. – 2-е вид. – Киев : Тип. Г. Л. Фронцкевича, 1887.

Т. 1 : Рыбалка Панас Круть. – 40 с.

Т. 2 : Голодному й опенькы – мясо: мищанська комедія-водевиль на 2 дії. – 39 с.

Шифр Н596

126. Повісти й оповідання. Т. 2 : Старосьвицьки Батюшки та Матушки : повість / Іван Левицький. – 2-е вид. – Киев : Тип. С. В. Кульженко, 1900. – 453 с.

Шифр Н596

127. Рыбак Афанасій Круть : розказ из українського народного быта / Иван Левицький. – Санкт-Петербург : Тип. П. П. Меркульєва, 1875. – 39 с.

Шифр Н596

128. Старосьвицьки Батюшки та Матушки : повисьть-хронька / Иван Нечуй-Левицький. – 3-є вид. – Київ : Лито-Тип. И. И. Чоколова, 1905. – 352 с. : портр. автора.

Шифр Н596

129. Старосвітські Батюшки та Матушки : повість-хроника / Иван Нечуй-Левицький. – 5-е вид. – Черкаси : Сіяч, 1918. – 361 с.

Шифр Н596

130. Татари і Литва на Україні / І. Левицький. – Київ : Тип. С. Т. Еремеева, 1876. – 42 с.

*Шифр 9(с2)12
Л371*

131. Українські гетьмани Иван Виговський та Юрій Хмельницький / Ів. Левицький. – Львів : Друк. Т-ва им. Шевченка, 1879. – 58 с.

*Шифр 9(с2)/
Л371*

132. Хмари : повесть / Иван Левицький. – Львів: Накладом ред. «Діла» ; Друк. Т-ва им. Шевченка, 1890. – 394 с. – (Літ. дод. «Діла» : Б-ка найзнаменитших повістей / під ред. И. Беляя; Т. 35).

Шифр Л371

ОЛЕСЬ Олександр

23 листопада (5 грудня) 1878 р.,
м. Білопілля Харківської губернії –
22 липня 1944 р., м. Прага
Протекторат Богемії та Моравії

Справжнє прізвище – Кандиба Олександр Іванович.

Псевдоніми: Олександр Олесь, В. Валентин, Красолька Ганна, О. Лелека, Олександренко О.

Український письменник, поет-лірик, драматург, перекладач, представник символізму.

Автор тринадцяти поетичних збірок, прозових, драматичних, публіцистичних та літературно-критичних творів, казок для дітей, перекладів з слов'янських, західних та східних мов (збірки «З журбою радість обнялась», «Чужиною», «Минуле України в піснях. Княжі часи», «Ніч на полонині» та інші).

Ліричні твори поета відзначаються музикальністю, милозвучністю, багато з них покладено на музику видатних композиторів (М. Лисенка, Г. Віршовки, Д. Ревуцького, Г. Майбороди та інших).

Твори:

133. Твори / О. Олесь. – 2-е вид. – [Київ: Польська Друк., 1918]. – 144 с.

Шифр О-536

134. Драматичні етюди / О. Олесь. – [Київ : Друк. В. П. Бондаренка та П. Ф. Гніздовського, 1914]. – 116 с.

Шифр О-53

135. З журбою радість обнялась. Кн. 1 / О. Олесь. – 2-е вид. – [Київ : Друк. І. Чоколова, 1907]. – 144 с.

Шифр О-53

136. Минуле України в піснях. Княжі часи / О. Олесь. – Львів : Неділя, 1930. – 168 с.

Шифр О-53

137. Поезії. Т. 2 / О. Олесь. – 2-е вид. – [Київ : Польська Друк., 1918]. – 130 с.

Приплетено до: Франко І. Я. Смерть Каїна / І. Я. Франко. – Київ : Слово, 1924. .– 65 с.

Шифр Ф835

ПЧІЛКА
Олена

29 (17) червня 1849 р., м. Гадяч Полтавської губернії – 4 жовтня 1930 р., м. Київ

Псевдонім Ольги Петрівни Косач – Драгоманової. Інші псевдоніми: Анело, Бабуся, Віщий Олег, Кочубеївна, Хтось, Цяцька.

Українська письменниця, перекладач, етнограф, фольклорист, громадська і культурна діячка, член-кореспондент Всеукраїнської академії наук; мати Лесі Українки, сестра М. П. Драгоманова.

Працювала у багатьох літературних жанрах – публіцистичному, літературно-критичному, мемуаристиці. Творчість письменниці проникнута глибоким демократизмом, прагненням до соціальної справедливості та національного відродження («Товаришки», «Світло добра і любови», «Соловйовий спів», «Сужена не огужена»). Її вважають родоначальницею української дитячої літератури («Весняний ранок Тарасовий», «Казка Зеленого гаю», «Кобзареві діти»).

Великі заслуги письменниці в дослідженні українського фольклору та етнографії («Українські узори», «Про легенди й пісні», «Українське селянське малювання на стінах»).

Твори:

138. Дві п'єски для дитячого театру / Олена Пчілка . – Полтава : [Вид-во Спілки Споживчих Товариств], 1919. – 48 с.

Шифр П924

139. Думки-мережанки Олени Пчилкы. Волынь, 1885 р. /

О. Пчілка. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицького, 1886. – 97, II с.

Прилетено до: Ківшенко П. Безбатченко : драма на 4 дії з побуту Черноморських козаків (3 співами і танцями) / Петро Ківшенко. – Київ : Друк. 2-ї Артїлі, 1911. – 67 с.

Шифр К382

140. Тарасове свято : оповідання / О. Пчілка. – Полтава : Друк. Г. І. Маркевича, 1907. – 21 с.

Шифр П929

СТАРИЦЬКИЙ Михайло Петрович

14 (2) грудня 1840 р., с. Кліщинці Золотоніського повіту Полтавської губернії (тепер Черкаської області) – 27 (14) квітня 1904 р., м. Київ

Український драматург, поет, прозаїк, перекладач, режисер та антрепренер, видавець, культурно-громадський діяч.

У творчому доробку перлини української та всесвітньої драматургії «Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці», «Доля», «Не судилось»; трагедія «Маруся Богуславка», трилогія «Богдан Хмельницький»; романи «Молодість Мазепи», «Розбійник Кармелюк», «Руїна», повість «Оборона Буші».

Значний внесок письменника в українську поезію – багато його ліричних віршів стали народними піснями («Ніч яка місячна», «Ох і де ти, зіронько та вечірняя», «Туман хвилями лягає»).

Багатогранна перекладацька діяльність митця – понад 200 перекладів творів світової літератури (В. Шекспіра, Г. Х. Андерсена, І. А. Крилова, М. Ю. Лермонтова та ін.)

Твори:

141. Байки (по Крылову) / М. Старицький. – 2-е вид., випр. – Киев : Тип. Г. Т. Корчак-Новицького, 1882. – 48 с.

Шифр С771

142. К біографії Н. В. Лисенка : (Воспоминання М. Старицького) / М. Старицький. – Киев : Тип. Имп. Ун-та св. Владимира, 1904. – 42 с. : портр. М. В. Лисенка.

Шифр С771

143. Лыхо : картынка з жыття голодных / М. Старицкий. – Київ : Типо-літогр. Имп. Ун-та Св. Владимира Н. Т. Корчак - Новицко-го, 1901. – 16 с.

Шифр 891
С77

144. Перед бурей : ист. роман из времен Хмельныщыны / Старицкіе (отец и дочь) [М. П. Старицкий, Л. М. Старицкая-Черняховская]. – Киев : Тип. Имп. Ун-та Св. Владимира Н. Т. Корчак-Новицкого, 1899. – 620 с.

Шифр С771

145. Сотник Богдан Хмельницькій (Перед Бурей) : ист. роман / М. П. и Л. М. Старицкіе (отец и дочь) [М. П. Старицкий, Л. М. Старицкая-Черняховская]. – 2-е изд. – Киев : Тип. Петра Барскаго, 1903. – 620 с.

Шифр С77

146. Чорноморци : оперета в 3-х картинах / по Кухаренку скомпанував М. С. ; музыка М. Лысенка. – Киев : Изд. кн. и муз. магазина Б. Корейко; Тип. Г. Л. Фронцкевича, 1885. – 78 с.

Шифр 792
С771

147. Як ковбаса та чарка, то мынется й сварка : комедія з співами в 1 дії / М. П. Старыцький. – Київ : [Тип. С. А. Спиліоти], 1902. – 32 с.

Шифр С771

СТЕФАНИК
Василь Семенович

14 травня 1871р., с. Русів
(тепер Снятинського району
Івано-Франківської області) –
7 грудня 1936 р., с. Русів

Псевдоніми та криптоніми: В. С., С., Семенів Василь, Стефан, Желізний.

Неперевершений майстер соціально - психологічної новели, поет, громадський діяч, політик – посол (депутат) Австрійського парламенту від Галичини.

Письменник – новатор в українській літературі, що започаткував жанр малої експресивної новели.

Головна тема творів – важке життя та остаточне зубожіння і пролетаризація західноукраїнської сільської бідноти («Синя книжечка», «Камінний хрест», «Дорога», «Мое слово», «Земля»). В багатьох новелах («Новина», «Катруся», «Кленові листки») відтворені трагічні картини життя дітей – дітей без дитинства.

Твори:

148. Твори / В. Стефаник ; передм. В. Коряк; до друку виготував Ів. Лизанівський. – [Харків] : Держ. вид-во України, 1927. – 322 с. : портр. автора.

Шифр С798

149. Вибрані твори / В. Стефаник ; упоряд. Арк. Любченко. – 3-є вид. – [Харків] : Держ. вид-во України, 1929. – 127 с. : портр., іл. – (Дитяча б-ка укр. письменників / за ред. В. Арнаутова та О. Попова).

Шифр С798

150. Вибрані твори / В. Стефаник, упоряд. Арк. Любченко. – Київ : Держ. вид-во України, 1927. – 138 с. : портр. автора : іл. – (Дитяча б-ка укр. письменників / за ред. В. Арнаутова та О. Попова).

Шифр С798

151. Новина та інші оповідання / Василь Стефаник. – Новоросійськ : Дністер, 1917. – 15 с.

Шифр С798

152. Разказы / В. Стефаник ; пер. с укр. В. Козиненко. – Санкт-Петербург : [Дорога], 1907. – XXI, 194 с. : портр. автора.

Шифр С798

СТОРОЖЕНКО Олекса Петрович

24 (12) листопада 1806 р., с. Лисогори
Ічнянського району Чернігівської
області – 19 (7) листопада 1874 р.
с. Берестя, Білорусь

Псевдоніми: Межигорський дід, С-о А.

Український письменник, драматург, етнограф, художник.

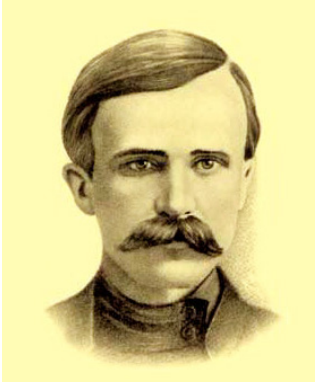
Автор низки історичних, гумористичних, побутових оповідань, романтичних легенд та фантастичних казок, роману з української старовини XVIII ст. «Братя-близнецы», повісті-поєми «Марко Проклятий». Ряд оповідань присвячені життю й побуту запорожців («Кіндрат Бубненко-Швидкий», «Прокіп Іванович», «Дорош», «Мірошник»).

Твори письменника відзначаються своєрідним українським гумором, знанням міфології, образністю народної мови («Українські оповідання», «Рассказы из крестьянского быта малороссиян», «Закоханий чорт», «Два брати»).

Твори:

153. Українські оповідання / Олекса Стороженко. – Санкт-Петербург : [Тип. П. А. Кулиша], 1863. – 16, 279 с.

Шифр С823

ТЕСЛЕНКО
Архип Юхимович

18 лютого (2 березня) 1882 р., с. Харківці
Лохвицького повіту Полтавської губернії
– 15 (28) червня 1911 р., с. Харківці

Український прозаїк, драматург, публіцист, етнограф.

Видатний майстер слова, співець знедолених у реалістичних, соціально-загострених творах показав життя найбідніших верств населення України та трагедію класового розшарування.

Герої його оповідань – наймити, заробітчани, обдаровані сільські інтелігенти («За пашпортом», «Хуторяночка», «Радощі», «Наука», «Школяр»). Найвизначніший твір письменника, написаний на матеріалі дійсних подій, повість «Страчене життя», де показана доля дівчини-вчительки, доведеної умовами жорстокої дійсності до самогубства.

Твори:

154. Страчене життя / А. Тесленко. – Київ : Друк. 1-ої Київ. Друкар. спілки, 1911. – 105 с.

Шифр Т36

ФЕДЬКОВИЧ Осип Юрій

8 серпня 1834 р., с. Сторонець-Путилів (тепер селище Путила Чернівецької області)
– 11 січня 1888 р., м. Чернівці

Повне ім'я і прізвище – Осип Домінік Гординський де Федькович.

Літературні псевдоніми та криптоніми: Гуцул - невір, Юрій Косован, О. Ф. та інші.

Письменник-романтик, драматург, перекладач, етнограф, фольклорист, редактор газети «Буковина», відомий громадський діяч.

В історію української літератури письменник ввійшов як «наш буковинський Кобзарь», поєднавши в своїй творчості західно-європейський романтизм з буковинським фольклором.

Автор оповідань, повістей, поем, балад, байок, гуморесок, казок, в яких розкриває прекрасний світ гуцульського життя.

Перу письменника належить також ряд драматичних творів: історична драма «Довбуш», побутова комедія «Так вам треба», трагедія «Хмельницький», мелодрама «Керманич»; переклади та переробки інших авторів («Як козам роги виправляють» – за В. Шекспіром «Приборкання непокірної», казок братів Грім, Гауфа).

Твори:

155. Довбуш : трагедия в пять ділах / написав Игорьь Федькович. – Львів : Друк. тов-ва им. Шевченка під зарядом Фр. Сарницького, 1876. – 81 с.

Шифр Ф352

156. Повісті Осипа Федьковича. З переднім словом про галицько-руське письменство Мих. Драгоманова / Осип Федькович. – Киев, 1876. – LVI, 95 с.

Шифр Ф352

157. Поезії Іосифа Федьковича. Ч. 1 / І. Федькович. – Львов : Тип. Ин-та Ставропигийского, 1862. – XVI, 147 с.

Шифр Ф352

158. Поезії / Юрий Городенчук Федькович. – Коломия : Друкував Михайло Білоус, 1867 – 1868.

Вип. 2. – 96 с.

Вип. 3. – 168 с.

Шифр Ф352

ФРАНКО Іван Якович

27 серпня 1856 р., с. Нагуєвичі (нині с. Івана Франка) Львівської області –
28 травня 1916 р., м. Львів

Літературні псевдоніми та криптоніми: Джеджалик, Мирон, Мирон Сторож, Мирон Ковалишин, Руслан, Іван Живий, Не-відомий, Не-Давид, Не-Теофраст, Nonseverus, Vivus, Марко В-а, Один з молодіжи, Один з русинів міста Львова, І. Ф., Ів. Фр., І. F., Іw. Fr., Ккк й інші.

Видатний український письменник, поет, публіцист, перекладач, учений, громадський і політичний діяч. Доктор філософії, дійсний член Наукового товариства імені Шевченка, почесний доктор Харківського університету.

Багатогранний творчий доробок митця українською та європейськими мовами налічує кілька тисяч творів загальним обсягом понад 100 томів. За життя письменника окремими книгами з'явилося понад 220 видань у т. ч. більш ніж 60 збірок його оригінальних і перекладних творів різних жанрів.

Франко-поет – автор 10 прижиттєвих книг віршів, до складу яких увійшло понад півтисячі окремих творів, близько півсотні з яких поеми.

Прозова творчість письменника – понад 100 оповідань, новел і казок (18 збірок малої прози, 10 повістей та романів).

Драматургія митця – історичні та психологічні драми, соціальні комедії, фантасмагоричні поеми-казки.

«... ми бачимо його поряд з найвидатнішими світовими майстрами, а в рідній літературі він чи не єдиний має право займати місце на недосяжній височині Шевченка» [14].

Твори:

159. Борыславськи оповидання / Иван Франко. – Київ : Друк. Петра Барського, 1905. – 270 с.

Шифр Ф83

160. До світла : оповідання / Иван Франко. – [Київ : Накладом Видва «Відродженне» ; Друк. 5 Київ. Спілки, 1913]. – 24 с. : портр.

Шифр Ф83

161. Жіноча неволя в руских піснях народних / написав Иван Франко. – Львов : Накладом ред. «Зоря» ; Друк. Т-ва им. Шевченка, под зарядом К. Беднарского, 1883. – 50 с.

Шифр Ф835

162. Збирнык творив Ивана Франка. Т. 2. В поти чола: оповидання. Ч. 2 / И. Я. Франко. – Киев : Друк. П. Барського, 1903. – 241 с.

Шифр Ф835

163. Звериный бюджет. Свинская конституція. Історія одной конфіскації / Ив. Франко ; пер. с укр. С. Буда. – Санкт-Петербург : Типо-лит. М. П. Прохорова, 1906. – 159 с.

Особливості примірника:

1) Штамп «Земель Г. И.»

2) Сюжетний екслібрис, виконаний власником зібрання (з девізом латиною «in arte voluptas» [Задоволення в мистецтві].

Земель Георгій Іванович (1868-1911) – ветеринарний лікар з Сергієва-Посада. Його книгозбірня налічувала близько 6400 примірників.

Шифр Ф835

164. Леса и пастбища : (Разказ бывшего уполномоченного) /

И. Я. Франко. – Ростов на Дону : Донская речь, [1906]. – 16 с.

Приплетено до: Эзи Поль. Уличная торговка : [рассказ] : пер. с фр. / Поль Эзи. - Санкт-Петербург : Новый мир, 1906. – 16 с.

Шифр Э29

165. Лис Микита / з нім. переробив Іван Франко. – 5-е вид. – Львів : Накладом Укр.-Руської Видавн. Спілки; [Друк. Київ. 2-ої Артїлі], 1914. – 152 с. : іл.

Шифр Ф835

166. Місія. Чума. Казки і сатири / Іван Франко. – Львів : Накладом Укр. - рус. видав. спілки, 1906. – 210 с.

Шифр Ф835

167. На дне : рассказ / Иван Франко. – 2-е изд. – Ростов на Дону : Тип. Т - ва «Донская Речь», 1904. – 72 с.

Шифр Ф835

168. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р. / написав Іван Франко. – Львів : Накладом Укр.-Руської Видавн. Спілки ; [Друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка. Під зарядом К. Беднарського], 1910. – V, 426 с. : портр. автора.

***Шифр 8(с)
Ф835***

169. Панщина і її скасоване в 1848 р. / написав Іван Франко ; коштом і заходом Тов. «Просьвіта». – Львів : Друк. Наук. Тов-ва ім. Шевченка, 1898. – 135 с.

***Шифр 9(с2)
Ф835***

170. Учитель : комедія в трьох діях / Іван Франко. – 2-е вид. –

Київ : Друк. 1-ої Київ. Друкар. Спілки , 1911. – 76 с.

Шифр Ф83

171. Шевченко героям польської революційної легенди / І. Я. Франко. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1901. – 72, V с. – (Літ. - наук. б-ка ; №19).

Приплетено до: Грушевський М. С. Хмельницький і Хмельниччина: історичний ескіз / Михайло Грушевський. – Львів : З друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка. Під зарядом К. Беднарського, 1901. – 63 с. – (Літ. – Наук. Б-ка ; ч. 1).

Особливості примірника:

Штамп «Бібліотека Євгена Тимченка»

Тимченко Євген Костянтинович (1866 – 1948) – відомий український мовознавець, літературознавець, перекладач. Автор багатьох праць із фонетики, граматики, лексики, лексикографії, діалектології та історії української мови.

**Шифр 9(с2)
Г911**

ХОТКЕВИЧ **Гнат Мартинович**

31 грудня 1877 р. (12 січня 1878 р.),
м. Харків – 8 жовтня 1938 р.,
в'язниця НКВС

Літературний псевдонім: Гнат Галайда.

Письменник, історик, мистецтвознавець, етнограф, педагог, бандурист, композитор, театральний і громадсько-політичний діяч. Жертва сталінського терору.

Автор оповідань, повістей, романів, новел, драматичних творів, кіносценаріїв, наукових розвідок, близько 600 музичних творів – романсів, хорів, струнних квартетів, багато з яких сьогодні вважаються народними.

Найвизначнішим досягненням прозової творчості письменника стала романтична повість з життя волелюбного гуцульського народу «Камінна душа». Драматичні твори, зокрема п'єси написані спеціально для заснованого ним Гуцульського театру («Довбуш», «Гуцульський рік», «Непросте»), були високо оцінені критикою.

До літературної спадщини письменника належать переклади українською мовою класиків світової драматургії (У. Шекспіра, Ж.-Б. Мольєра, Ф. Шіллера та інших).

Твори:

172. Твори / Гнат Хоткевич. – [Харків] : Рух, 1929-1932.
Т. 6 : Богдан Хмельницький: тетралогія. 1. Суботів;
2. Київ; 3. Берестечко.; 4. Переяслав. – 440 с.
Т. 8 : Камінна душа: повість. – 363 с.

Шифр X853

173. Камінна душа : повість / Гнат Хоткевич. – Чернівці : Друк. тов. «Руска Рада», під зарядом І. Захарка, 1911. – 376 с.

Шифр X853

174. Камінна душа : повість / Гнат Хоткевич. – Друге ювілейне вид. в 25-ліття літ. діяльності автора. – [Катеринослав] : Держ. вид-во України, 1922. – 303, VIII с.

Шифр X835

175. Лихоліття 1905 рік : п'єса в 5 діях / Гнат Хоткевич. – 2-е вид. – Харків : Вид. Т-во «Рідна думка», [1919]. – 63 с.

Шифр X853

176. Провідник по Києві / Г. Х. [Гнат Хоткевич]. – Львів : Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1909. – 56 с. – (Просвітні листки ; Ч. 26).

Особливості примірника:

Екслібрис «3 книг Володимира Лукича Левицького».

Левицький Володимир Лукич (1856-1938) – український письменник, громадський діяч, нотаріус, видавець, літературознавець, почесний член товариства «Просвіта», дійсний член НТШ.

**Шифр 9(с2)2
X85**

ШЕВЧЕНКО Тарас Григорович

9 березня (25 лютого) 1814 р., с. Моринці
Київської губернії (нині Звенигородського
району Черкаської області) –
10 березня (26 лютого) 1861 р.,
м. Санкт-Петербург

Літературні псевдоніми та криптоніми: Кобзарь, Дармограй, Руэль, Перебендя, Т. Ш.

Національний символ України, геніальний український поет, письменник, художник, громадський та політичний діяч. Член Кирило-Мефодіївського братства, академік Імператорської академії мистецтв.

Літературна спадщина Великого Кобзаря увійшла до скарбниці світової культури та мала вирішальне значення в становленні й розвитку нової української літератури (237 віршів та поем, 11 прозових творів – 9 повістей та 2 драматичні п'єси, щоденник, автобіографія, археологічні нотатки, фольклорні записи, листи).

У поетичних та прозових творах геніальний поет глибоко розкрив душевне багатство українського народу, осмислив минуле, сучасне й майбутнє України.

«Феномен Шевченка відбиває нашу національну природу, наше світосприйняття, наше минуле і нашу надію на майбутнє. Він символізує душу українського народу, втілює його гідність, дух і пам'ять...» [15].

Твори:

177. Букварь Южнорусскій 1861 року / [сост. Тарас Шевченко].
– Санкт-Петербург : Печатня Гогенфельдена и К°, [1861]. – 24 с.

*Шифр 4
Б906*

178. Кобзарь Тараса Шевченка / Тарас Шевченко; коштом Платона Семеренка. – Санкт-Петербург : Друк. П. А. Куліша, 1860. – [1], 244, [1] с. : портр.

Шифр Ш379

ЯНОВСЬКА
Любов Олександрівна

30 (18) липня 1861 р.,
с. Миколаївка Борзнянського району
Чернігівської області –
1933 р., м. Київ

Літературні псевдоніми: Ф. Екуржа, Омелько Реп'ях.

Українська письменниця, громадська і політична діячка, член Української Центральної Ради.

Авторка близько 100 оповідань, нарисів, етюдів, повістей, романів, драматичних творів, частина яких не закінчені і нині зберігаються в рукописах.

На сторінках її творів постають картини життя «маленької людини» – селянина, робітника, інтелігента, їх характери та психологія («Пролісок», «Лісничий», «Зарік Горпини»). Ряд творів присвячені «жіночому питанню» – становлення жінки як особистості, її соціальній і творчій реалізації («Мій роман», «Два дні з життя», «Огнений змій»).

У сучасному літературознавстві самотність творча спадщини письменниці недостатньо повно та всебічно висвітлені.

Твори:

179. Доля : риздвяне свято / Л. Яновская. – Киев : Типо-лит. Императорского Ун-та Св. Владимира Н. Т. Корчак-Новицкого, 1901. – 22 с.

Шифр Я646

180. На сіножаті : жарт на одну дію / Л. Яновська. – Нью-Йорк : Накладом Укр. книгарні ім. Т. Шевченка, 1920. – 27 с.

Шифр Я646

ПОКАЖЧИК НАЗВ ТВОРІВ

А	м'ясо 120
Андрій Лаговський 71	
Б	Д
Байки Леонида Глібова 28	Дві п'єски для дитячого театру 138
Байки (по Крылову) 141	Дворянські вибори 54
Біля машин та інші оповідання 10	Дебют 68
Бориславські оповідання 159	Для загального добра 69
Братства і просвітна справа на Вкраїні за польського панування до Б. Хмельницького 36	До сьвіта 57
Букварь Южнорусській 1861 року 29, 42, 177	До світла 160
В	Довбуш 155
Вечера на хуторі близ Диканьки 30	Доля : риздвяне свято 179
Вибрані твори [В. Стефаник] 149, 150	Досвітки 84
Викуп 24	Драматичні етюди 134
Витрогон 119	Драматичні твори [Павло Барвінський] 2
Г	Драми и Комедіи [Иван Тобилевич (Карпенко-Карий)] 52
Голота 11, 12	Думки-мережанки Олены Пчилкы 139
Григорий Квітка (Основьяненко) и его повісті 83	Е
Голодному й опенькы	Енеида на малоросійській язык перелиціюванна И. Котляревским 67
	Ж
	Жизнь украинского поэта Тараса Григорьевича Шевченка 64

Житєпись Осипа Юрія
Гординського-Федьковича 99

Жіноча неволя в руских
піснях народних 161

З

З журбою радість
обнялась 135

Записки о жизни
Николая Васильевича
Гоголя, составленные из
воспоминаний его друзей
и знакомых и из его
собственных писем 85

Записки о Южной Руси 86, 87

Збираниця з ридного поля 112

Збирнык драматычных
творив Ивана Карпенка-
Карого 53

Збирнык творив Ивана
Франка 162

Збирнык творив М. Л.
Кропивницького 81

Звериний бюджет 163

Знадоби для життєпису
Степана Руданського 72

И

Из повисток и эскизив 73

Исторія возсоединенія
Руси 88

І

Исторія Туреччини та її

письменства 74

К

К біографіи Н. В. Лисенка 142

К вопросу о старинных
малорусских религиозных
сказаниях 75

Камінна душа 173, 174

Каталог музея украинских
древностей
В. В. Тарновского 37

Кілька документів з
Гуцульщини з другої
половини XVIII-го столітя 100

Книжка перша творив [Панас
Мирний] 113

Книжка третя творив [Панас
Мирний] 114

Кобзарь Тараса Шевченка 178

Крашанка русинам и полякам
на Великдень 1882 року 89

Кремуцій Корд 65

Криве дзеркало української
мови 121

А. М. Кулиш. Ганна Барвинок :
по поводу сорокалетия ея
литературной
деятельности 39

Л

Леса и пастбища 164

Лис Микита 165

Лихоліття 1905 рік 175

Лови 115
Лыхо 143
Лыхый попутав 116

М

Малоросійськія повести,
розказываемыя Грыцьком
Основьяненком 55
Малоросійськія приказки
Е. Гребенки 35
Матеріялы для історіи
возсоединенія Руси 90
Минуле України в піснях.
Княжі часи 136
Миргород 31
Миротворці 40
Місія. Чума. Казки і
сатири 166

Н

На дне 167
На першій гулі 4
На сіножаті 180
На той бік 13
Нарис історії українсько-
руської літератури до
1890 р. 168
Народні оповідання
Марка Вовчка 25
Народни оповідання
Марка Вовчка 26, 27
Народні вчителі і українська
школа 40

Начатки руской
філології 102
Нашы люды на сели 47
Невинна 122
Нова заповідь 14
Новелі 58
Новина та инші
оповідання 151
Нові знадобы для життєпису
Степана Руданського 76
Новые письма к М. П.
Погодину о старобытности
малоросійскаго наречія 103

О

О древней Епархии
Переяславской 104
Об участии и значении Кіева
в общей жизни Россіи 105
Обьяснительные параграфы о
Кіеве, Михайла
Максимовича 106
Оповідання з народних уст 1
Оповідання про Грыцька
Квитку-Основьяненко 42
Оповідання арабського
історика XI віку Абу-Шоджі
Рудраверського про те як
охрестилася Русь 77
Опыт біографіи Н. В. Гоголя,
со включеніем до сорока его
писем 91
Откуда идет русская земля, по
сказанию Нестеровой повести

и по другим старинным
писаниям русским 107

Отпаденіє Малороссіи от
Польши (1340–1654) 92

П

П. А. Кулиш : біографическій
очерк 38

Пальмове гилля 79

Пальмове гылля 78

Панщина і її скасоване
в 1848 р. 169

Перед бурей 144

Перед новим етапом (наші
позиції) 15

Перемудрив 117

Перші київські князі Олег,
Игорь, Святослав і святий
Володимир і его потомки 123

Письма о Кіеве и
вспоминаніє о Тавриде 108

Повести П. А. Кулиша 93

Повесть о Борисе Годунове и
Димитріи Самозванце 94

Повисти Ивана
Левицького 125

Повисти й оповидання [Иван
Левицький] 126

Повісті Івана Левицького 124

Повісті Осипа
Федьковича 156

Повістки та ескізи з
українського життя 80

Повна збірка творів
[С. Васильченко] 3

Повный сборник творив
М. Л. Кропивницького 82

Поворот на Україну 16

Поезії Іосифа
Федьковича 157, 158

Поезії [О. Маковей] 101

Поезії [О. Олесь] 137

Позичена Кобза 95

Покора 59

Покора й інші оповидання 60

Полное собрание починеній
[Марко Вовчок] 22

Походження Чичикова или
Мертвья души 32

Привітанне Ганні Барвінок
за сорокарічну літературну
діяльність 43

Провідник по Києві 176

Пролісок 34

Пысання 44

Р

Разказы [В. Стефанік] 152

Рыбак Афанасій Круть 127

С

Сборник украинских песен,
издаваемый Михайлом
Максимовичем 109

Словарь української

мови 45

Снитися 61

Сонячна машина 17

Сорок лет (Малороссийская легенда) 66

Сотник Богдан Хмельницькій (Перед Бурей) 145

Сочиненія Марка – Вовчка 23

Сочиненія Николая Гоголя 33

Сочиненія Основьяненка 56

Старосвітські Батюшки та Матушки (Старосьвицьки Батюшки та Матушки) 128, 129

Страчене житте 154

Sub divo : оповідання, начерки, замітки 48

Т

Талісман 18

Там хороше де нас нема 29

Тарасове свято 140

Татари і Литва на Україні 130

Твори [В. Винниченко] 7, 8, 9

Твори [Дніпрова Чайка] 51

Твори [О. Олесь] 133

Твори [В. Стефаник] 148

Твори [Гнат Хоткевич] 172

Твори О. Я. Конисского-Перебенди 63

Товариші 118

У

У грішний світ 70

У жнива 5

Українські народні песни, изданні Михайлом Максимовичем 110

Українські народні предання 96

Українські стрели древнейших времен, собранні над Днестром, возле Михайловой горы, Михайлом Максимовичем, Действ. Членом Московского Археологического Общества (с изображением 45 стрел) 111

Українські оповідання 153

Українські гетьмани Іван Виговський та Юрій Хмельницький 131

Учитель 170

Х

Хмари 132

Хмельницький в Переяславі, історичні образи 49

Хмельницщина 97

Хто ворог 20

Ч

Червона воля вільної України 6

Честь 19

Чорна пантера і білий
медвідь 21

Чорна Рада,
хроніка 1663 року 98

Чорноморці 146

Ш

Шевченко героям польської
революційної легенди 171

Шляхта 69

Э

Етнографічні матеріали,
зібрані в Чернігівській і
сусідніх з нею губерніях 46

Ю

Юда 62

Я

Як ковбаса та чарка, то
мынеться й сварка 147

Ярослав Осмомисл, історичні
образи 50

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

<u>1808</u> 67	<u>1856</u> 85, 86, 87	<u>1874</u> 23, 88, 124
<u>1829</u> 54	<u>1857</u> 94, 98	<u>1875</u> 127
<u>1831</u> 30	<u>1858</u> 83, 104	<u>1876</u> 84, 123, 130, 155, 156
<u>1834</u> 35, 110	<u>1860</u> 93, 178	<u>1877</u> 88, 90
<u>1835</u> 31	<u>1861</u> 97, 177	<u>1879</u> 131
<u>1836</u> 55	<u>1862</u> 24, 25, 65, 157	<u>1881</u> 66
<u>1837</u> 106, 107	<u>1863</u> 103, 153	<u>1882</u> 89, 141
<u>1841</u> 56	<u>1867</u> 158	<u>1883</u> 161
<u>1842</u> 32, 33	<u>1868</u> 111, 158	<u>1885</u> 81, 146
<u>1847</u> 96	<u>1869</u> 106	<u>1886</u> 53, 112, 117, 139
<u>1848</u> 102	<u>1870</u> 23	<u>1887</u> 125
<u>1849</u> 109	<u>1871</u> 108	<u>1888</u> 92
<u>1854</u> 91	<u>1873</u> 23	<u>1889</u> 92

<u>1890</u> 132	<u>1905</u> 44, 52, 57, 70, 71, 128, 159	<u>1920</u> 6, 180
<u>1891</u> 119	<u>1906</u> 41, 163, 164, 166	<u>1922</u> 5, 61, 174
<u>1894</u> 34	<u>1907</u> 45, 114, 135, 140, 152	<u>1923</u> 7, 79
<u>1895</u> 46, 82, 101	<u>1908</u> 2, 45	<u>1924</u> 13, 20, 137
<u>1896</u> 22, 75	<u>1909</u> 45, 100, 176	<u>1925</u> 58
<u>1897</u> 52, 95, 120	<u>1910</u> 40, 168	<u>1926</u> 7, 16, 72
<u>1898</u> 47, 64, 169	<u>1911</u> 4, 68, 154, 170, 173	<u>1927</u> 8, 19, 74, 77, 148, 150
<u>1899</u> 38, 116, 144	<u>1912</u> 121	<u>1928</u> 3, 17, 18
<u>1900</u> 37, 43, 63, 126	<u>1913</u> 160	<u>1929</u> 11, 60, 76, 149, 172
<u>1901</u> 38, 115, 143, 171, 179	<u>1914</u> 134, 165	<u>1930</u> 10
<u>1902</u> 1, 26, 27, 42, 73, 78, 147	<u>1917</u> 49, 50, 62, 151	<u>1932</u> 12, 172
<u>1903</u> 52, 63, 113, 145, 162	<u>1918</u> 21, 48, 118, 122, 129, 133, 137	<u>1938</u> 15
<u>1904</u> 69, 142, 167 <i>f</i>	<u>1919</u> 9, 51, 80, 138, 175	<u>1950</u> 14

ПОКАЖЧИК ВИДАВНИЦТВ ТА ДРУКАРЕНЬ

- В**
- Вид-во ВУКОСПЛКИ
(Київ) 5
- Вид-во Книгарні
С. Череповського (Київ) 122
- Вид-во Спілки Споживчих
Товариств (Полтава) 138
- Вид. Укр.-Рус. Вид. Спілки
(Львів) 67
- Вперед (Торонто) 15
- Вік. Друк. С. А. Борисова
(Київ) 114
- Д**
- Держ. вид-во України
(Катеринослав) 174
- Держ. вид-во України (Харків)
17, 148, 149
- Держ. вид-во Укр. Соц. Рад.
Респ. (Київ) 6
- Держ. вид-во України
(Київ) 3, 18, 20, 150
- Дзвін (Київ) 21, 51
- Дністер (Новоросійськ) 150
- Донская речь (Ростов на Дону)
164, 167
- Дорога (Санкт-Петербург) 152
- Друк. Петра Барського (Київ)
1, 26, 27, 44, 48, 49, 50, 113, 145,
159, 162
- Друкував Михайло Білоус
(Коломия) 158
- Друк. В. П. Бондаренка та
П. Ф. Гніздовського (Київ) 134
- Друк. С. А. Борисова (Київ) 36
- Друк. Варвары Гатцук
(Москва) 73
- Друк. Т-ва М. О. Гирич
(Київ) 41
- Друк. А. І. Гросман (Київ) 6
- Друк. Губ. Земства
(Чернігів) 69
- Друк. 2-ї Артїлі (Київ) 139, 165
- Друк. Київ. Філії Книгоспілки
(Київ) 58
- Друк. Н. Т. Корчак-Новицького
(Київ) 45, 75, 139
- Друк. П. А. Куліша 97 178
- Друк. К. Маттисена
(Юрьев) 47
- Друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка
(Львів) 34, 43, 71, 99, 101, 115,
131, 132, 161, 171, 176
- Друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка.
Під зарядом К. Беднарського
(Львів) 70, 89, 168
- Друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка
(Пшібрам) [Чехія] 16
- Друк. 1-ї Київ. Спілки (Київ)
40, 154, 170
- Друк. 5 Київ. Спілки
(Київ) 160

Друк. Христофа Райсера Синів
у Відні (Київ, Відень) 9

Друк. Спілки Споживчих
Товариств (Полтава) 118

Друк. М. Л. Старожицького
(Полтава) 116

Друк. Укр. Акад. Наук(Київ)
72, 74, 77

Друк. Всеукр. Акад. Наук
(Київ) 76

Друк. Укр. Наук. Т-ва
(Київ) 80

Друк. І. І. Чоколова (Київ) 121,
135

Друк. Ш. Г. Шпигеля
(Звыногородка в
Кыивщыни) 78

Е

Елект. друк. Ф. Шіндлера
(Полтава) 2

З

Земская Тип. (Чернігів) 39

И

Изд. Киев. книгопродавца
Ф. А. Югансона (Київ) 84

К

Криниця (Київ) 4

Книгоспілка (Київ, Харків) 10

Л

Лито-Тип. И. И. Чоколова
(Київ) 128

Література і мистецтво
(Харків; Київ) 12

Н

Неділя (Львів) 136

Нова Україна
(Прага, Берлін) 13

Новый мир
(Санкт-Петербург) 164

П

Печатня Гогенфельдена и К
(Санкт-Петербург) 29, 42, 177

Польська Друк. (Київ) 133

Чернівці : Промінь
(Чернівці) 61

Р

Рідна думка (Харків) 175

Руска Рада (Чернівці) 173

Рух (Київ, Харків) 7, 8, 19, 172

С

Сіяч (Черкаси) 129

Слово (Київ) 79, 137

Т

Тип. М. К. Аспера
(Херсон) 53

- Тип. Бахметева
(Москва) 103
- Тип. А. Бородина и К (Санкт-Петербург) 33
- Тип. И. М. Варшавчика (Типо-Литогр. И. М. Варшавчика)
(Харьков) 42, 82
- Тип. Н. В. Вахтина (Ялта) 63
- Тип. А. А. Гатцука
(Москва) 66, 88
- Тип. Ивана Глазунова (Санкт-Петербург) 67
- Тип. Феофила Гликсберга
(Киев) 102, 109
- Тип. Грачева и К^о
(Москва) 111
- Тип. Н. Греча
(Санкт-Петербург) 35
- Тип. Губ. Земства (Чернигов)
37, 38, 46
- Тип. И. и А. Давиденко
(Киев) 106
- Тип. Департамента Внешней
Торговли
(Санкт-Петербург) 31
- Тип. Департамента Уделов
(Санкт-Петербург) 24, 25
- Тип. С. Т. Еремеева (Київ) 130
- Типом Института
Ставропигийского
(Львов) 157
- Тип. Каплана и Бирюкова
(Харьков) 81
- Тип. Г. Т. Корчак-Новицкого
(Киев) 139, 141
- Типо-литогр. Имп. Ун-та Св.
Владимира Н. Т. Корчак-
Новицкого (Киев) 143, 144,
179
- Тип. П. Кузнецова
(Москва) 54
- Тип. П. А. Кулиша (Петербург)
65, 83, 93, 94, 153
- Тип. С. В. Кульженко
(Киев) 126
- Тип. Лазаревых Ин-та
Восточных языков
(Москва) 55
- Тип. Г. И. Маркевича
(Полтава) 52, 140
- Тип. П. П. Меркульева (Санкт-
Петербург) 127
- Тип. К. Милевского (Киев)
112, 117
- Тип. I. Мордуховского (Санкт-
Петербург) 23
- Тип. Тов-ва «Обществ. Польза»
(Санкт-Петербург) 88, 90
- Тип. Эдуарда Праца (Санкт-
Петербург) 91
- Типо-лит. М. П. Прохорова
(Санкт-Петербург) 163
- Тип. «Саратовского
Дневника» 22
- Тип. С. А. Спиліоти (Київ) 147
- Тип. Императорского Ун-та
св. Владимира (Киев) 142, 179
- Тип. Имп. Уч-ща

Глух[онемых] (Санкт-Петербург) 68	(Нью-Йорк) 180
Тип. А. Граншеля (Санкт-Петербург) 108	Университетская Типография (Киев) 105, 107
Тип. и Хромолит. Е. И. Фесенко (Одесса) 63	Тип. Императорского Ун-та св. Владимира (Киев) 142
Тип. Фишера (Изд. Конторы привилегированной тип. Фишера) Санкт-Петербург) 56	Университетская Типография (Москва) 32, 92, 96, 104, 110
Тип. М. П. Фрица (Киев) (123, 124)	Х
Тип. Г. Л. Фронцкевича (Киев) 119, 120, 125, 146	Харполіграф (Харків) 60
Тип. д-ра М. Хана (Санкт-Петербург) 23	Ч
Тип. Юліуса Штауфа 85	Час (Київ) 62
Тип. Н. П. Штерцер и К (Саратов) 22	
Тип. Южно-Рус. О-ва Печатн. Дела (Одесса) 52, 64	
Тип. Александра Якобсона (Санкт-Петербург) 85, 86, 87, 98	

У

Україна (Новий Ульм) 14

Український друк
(Женева) 95

Український Робітник
(Харків) 11

Накладом Укр.-Руської Вид.
Спілки (Львів) 59, 68, 166

Накладом Укр. книгарні
ім. Т. Шевченка

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА ЦИТОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Видання з автографами українських діячів науки і культури : каталог колекції наук.-дослід. від. стародруків, цін. та рідкісн. видань Нац. іст. б-ки України. Вип. 1 / Нац. іст. б-ка України ; уклад. Н. О. Горська ; ред. О. І. Марченко, С. І. Смілянець, К. Г. Таранюк-Русанівський. – Київ, 2017. – 208 с.

2. Єфремов С. О. Історія українського письменства / за ред. М. К. Наєнка. – Київ : Femina, 1995. – 688 с.

3. Історія української літератури: у 2 т. Т. 1 : Дожовтнева література / АН УРСР. Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка; голов. ред. І. О. Дзевєрін; відп. ред. М. Т. Яценко. – Київ : Наукова думка, 1987. – 629, [2] с. : портр.

4. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX століття : у 2-х кн. Кн. 1. / за ред. проф. О. Гнідан. – Київ, 2005. – 624 с.

5. Народжені Україною = Рожденные Украиной = Born by Ukraine : меморіальний альманах : у 2-х т. / гол. ред. О. Онопрієнко – Київ : Євроімідж, 2002. – (Золота книга) (Золоті імена України).

Т. 1 : А–К. – 896 с. : фото.

Т. 2 : Л–Я. – 895 с. : іл.

6. Преварська М. І. Українські поети : довідник. – Київ : Велес, 2015. – 288 с.

7. Україномовна книга у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1798-1923 : бібліогр. покажч. : в 3 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; редкол. О. С. Онищенко (голова) та ін. – Київ, 2003. – (Національна бібліографія України).

Т. 1 : 1798–1911. – 676 с.

Т. 2 : 1912–1923. – 690 с.

Т. 3 : 1798–1923. – 667 с.

8. Українська література межі XIX-XX століть: хрестоматія / упоряд. Н. М. Гаєвська, О. С. Задорожна. – Київ :

Либідь, 2016. – 1216 с.

9. Українська літературна енциклопедія: в 5 т. / НАН України. Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка ; / відп. ред. І. О. Дзевєрін ; заст. відп. ред. М. Г. Жулинський, М. – Київ : Голов. ред. ім. М. П. Бажана, 1988 –

Т. 1 : А–Г. – 536 с., іл., фото.

Т. 2 : Д–К. – 576 с., іл., фото.

Т. 3 : К–Н. – 493 с. : іл., фото.

10. Українські письменники : біобібліографічний словник : у 5 т. / гол. ред.: О. І. Білецький ; [та ін.]. – Київ : Держлітвидав України.

Т. 2 : Дожовтневий період (XIX – поч. XX ст.). А–М. – 752 с.

Т. 3 : Дожовтневий період (XIX – поч. XX ст.). И–Я. – 806 с.

11. Українські письменники : довідник. – Київ : Велес, 2015. – 368 с.

12. Франко І. Я. Зібрання творів у 50-и томах. Т. 27. – Київ : Наукова думка, 1980. – С. 37 – 39.

13. Легін С. 15 цитат визначних людей про Михайла Грушевського [Електронний ресурс] / С. Легін // Фотографії старого Львова. – Режим доступу: <http://photo-lviv.in.ua/15-tsytat-vyznachnyh-lyudej-pro-myhajla-hrushevskoho/>. – Дата перегляду: 04.09.2018.

14. Вислови про Івана Франка [Електронний ресурс] // Довідник цікавих фактів та корисних знань. – Режим доступу: <http://dovidka.biz.ua/vislovi-pro-ivana-franka/>. – Дата перегляду: 04.09.2018.

15. Вислови про Тараса Шевченка [Електронний ресурс] // Довідник цікавих фактів та корисних знань. – Режим доступу: <http://dovidka.biz.ua/vislovi-pro-shevchenka/>. – Дата перегляду: 04.09.2018.

16. Вислови про Миколу Гоголя [Електронний ресурс] // Довідник цікавих фактів та корисних знань. – Режим доступу: <http://dovidka.biz.ua/vislovi-pro-gogolya/>. – Дата перегляду: 04.09.2018.

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК

Довідкове видання

**ПРИЖИТТЄВІ ВИДАННЯ
КЛАСИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
XIX – ПОЧАТКУ XX СТ.**

**Каталог колекції
науково-дослідного відділу
стародруків, цінних та рідкісних видань
Національної історичної бібліотеки України**

Автор переднього слова
Олена Романенко,
доктор філологічних наук, доцент,
Інститут філології Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Укладач
Ніна Хівренко

Редактори
Оксана Марченко
Світлана Смілянець

Відповідальна за випуск
Алла Скорохватава

Графічний дизайн
Кирило Таранюк-Русанівський

Підписано до друку 05.11.2018. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Nota.
Умов. друк. арк. 6,05. Обл. вид. арк. 5.2. Зам. № 257.

Виготовлювач
МіГ-Пресс
01601, м. Київ, Чигоріна, 20